

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

İlham Əliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 094 (5082) 26 may 2016-cı il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

Prezident İlham Əliyevə "Dünyada ilin adamı" mükafatı təqdim olundu

*Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev "The Business Year"
jurnalının baş redaktorunu və direktorunu qəbul edib*

6

Siyavuş Novruzov:
"Siyasi partiyalar
haqqında" qanuna
dəyişikliklər hazırlanıb

8

Vətəndaşların
müraciətlərinə
baxmayanlar
cərimələnəcək

9

Son iki ildə AYİB
Azərbaycanda 270
milyon dollar dəyərində
30 layihə həyata keçirib

26 may 2016-cı il

Prezident İlham Əliyev 2015-ci ildə "Dünyada ilin adamı" seçilib

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev 2015-ci ildə "Dünyada ilin adamı" seçilib. Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi və enerji mənbələrinin şaxələndirilməsinə mühüm töhfə verir. Qlobal transmilli layihələrin həyata keçirilməsində böyük təcrübə toplamış Azərbaycanın ciddi səyləri və liderliyi sayəsində müxtəlif ölkələrin təmsil olunduğu böyük komanda formalaşdırılıb, "XXI əsrin layihəsi" olan "Cənub" qaz dəhlizinin, onun tərkib hissəsi kimi "Şahdəniz-2", TANAP və TAP layihələrinin reallaşdırılmasına başlanıb və hazırda bu istiqamətdə işlər sürətlə davam etdirilir.

Azərbaycan tarixdə ilk dəfə təşkil olunan birinci Avropa Oyunlarını ən yüksək səviyyədə keçirməklə, ona göstərilən etimadı tam doğruldub və Avropa ictimaiyyətinə əsl idman bayramı hədiyyə edib. Azərbaycan həm də böyük beynəlxalq tədbirləri nümunəvi şəkildə təşkil etmək, onların yeni standartlarını müəyyənləşdirmək bacarığını, öz böyük potensialını bütün dünyaya bir daha təqdim edib.

Azərbaycan qitələri birləşdirən nəhəng nəqliyyat-kommunikasiya layihələrinin həyata keçirilməsində əhəmiyyətli rol oynayır, "Şərq-Qərb" və "Şimal-Cənub" nəqliyyat dəhlizlərinin yaradılması üçün böyük səylər göstərir. Son illər hava, yol, dəniz və dəmir yolu infrastrukturunu ən müasir standartlara uyğun yəndən qurmaqla, Azərbaycan qarşıdan gələn dövrdə bütün regionun inkişafına xidmət göstərəcək beynəlxalq nəqliyyat-tranzit şəbəkəsinin mərkəzinə çevrilib.

Azərbaycan beynəlxalq hu-

manitar tədbirlərə ev sahibliyi etməklə dünyada sivilizasiyalararası və mədəniyyətlərarası dialoqun inkişafına, multikultural dəyərlərin təşviqinə, sülh və təhlükəsizliyin təmin edilməsinə əməli dəstək göstərir. Artıq Bakı şəhəri dünyanın ən müxtəlif ölkələrini təmsil edən nüfuzlu ictimai-siyasi xadimlərin, tanınmış şəxsiyyətlərin iştirakı ilə bəşəriyyət üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən məsələlərin müzakirə olunduğu mərkəz statusu qazanıb.

Cəmi 20 ildən bir az artıq müstəqillik tarixinə malik Azərbaycanın qazandığı uğurlar hətta dünyanın nəhəng ölkələri üçün nümunə hesab oluna bilər. Etiraf edilməlidir ki, bütün bu nailiyyətlər bilavasitə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin adı ilə bağlıdır. Göstərilən amilləri nəzərə alaraq və Azərbaycan Prezidentinin fəaliyyətini dərinləndirərək "The Business Year" şirkəti İlham Əliyevi 2015-ci ildə "Dünyada ilin adamı" seçib.

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanda Qaradağ, Çovdar, Göydağ, Dağkəsəmən filiz sahələrinin, Köhnəmədən sahəsinin və Kürəkçay hövzəsi yataqlarının öyrənilməsi, tədqiqi, kəşfiyyatı, işlənməsi sahəsində bir sıra tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb.

XXX

Norveçin Kralı V Harald prezident İlham Əliyevə təbrik məktubu göndərmişdir. Məktubda deyilir:

"Zati-aliləri, Milli bayramınız - Respublika Günü münasibətilə Sizi səmimi qəlbədən təbrik edir, Zati-alinizə və Azərbaycan xalqına xoş arzularımı çatdırır, firavanlıq diləyirəm".

XXX

Serbiya Respublikasının prezidenti Tomislav Nikolić prezident İlham Əliyevə təbrik məktubu göndərmişdir. Məktubda deyilir: "Hörmətli cənab Prezident.

Milli bayramınız - Respublika Günü münasibətilə Sizə Serbiya Respublikasının xalqı adından və şəxsən öz adımdan səmimi təbriklərimi çatdırıram, ölkənizə və xalqınıza tərəqqi, rifah diləyirəm.

Bizim son görüşlərimiz xalqlarımız arasında səmimi dostluğun, Serbiya Respublikası ilə Azərbaycan Respublikasının tərəqqisi və sabitliyi naminə strateji əməkdaşlıq əlaqələrinin daha da genişləndirilməsində birgə marağın mövcudluğunu bir daha təsdiq etdi. Sizin rəhbərliyiniz ilə dost Azərbaycanın Serbiyanın suverenliyi və ərazi bütövlüyünə davamlı dəstəyinə görə Zati-alinizə təşəkkürümü bildirirəm. Belqrad şəhərində növbəti görüşümüzü səbirsizliklə gözləyir, Sizə möhkəm cansağlığı və xoşbəxtlik arzu edirəm. Cənab Prezident, dərin hörmət və ehtiramımı qəbul etməyinizi xahiş edirəm".

XXX

Tacikistan Respublikasının Prezidenti Emoməli Rəhmon prezident İlham Əliyevə təbrik məktubu göndərmişdir. Məktubda deyilir: "Hörmətli İlham Heydər oğlu.

Ölkənin milli bayramı - Respublika Günü münasibətilə böyük məmnuniyyətlə Sizə və Azərbaycanın bütün dost xalqına səmimi təbriklərimi çatdırıram. Tacikistan Azərbaycan ilə dostluq və çoxtərəfli qarşılıqlı faydalı tərəfdaşlıq münasibətlərini yüksək qiymətləndirir və bu münasibətləri bütün istiqamətlər üzrə möhkəmlətmək və inkişaf etdirmək əzmindədir. Əmin olduğumu bildirirəm ki, biz ümumi səylərimiz sayəsində ölkələrimiz arasında qarşılıqlı əlaqələrin xalqlarımızın ümdə mənafeələrinə uyğun, dinamik inkişafını təmin edəcəyik. Biz bunun üçün

zəruri olan hər cür səy göstərmək əzmindəyik. Hörmətli İlham Heydər oğlu, Sizə möhkəm cansağlığı və yeni uğurlar, dost Azərbaycan xalqına əmin-amanlıq və firavanlıq diləyirəm".

XXX

Qazaxıstan Respublikasının prezidenti Nursultan Nazarbayev prezident İlham Əliyevə təbrik məktubu göndərmişdir. Məktubda deyilir: "Hörmətli İlham Heydər oğlu. Sizi Azərbaycan Respublikasının böyük bayramı - Respublika Günü münasibətilə səmimi qəlbədən təbrik edirəm. Qazaxıstan qardaş Azərbaycan ilə qarşılıqlı münasibətlərin inkişafına xüsusi əhəmiyyət verir. İki dövlət arasında siyasi, ticari-iqtisadi və mədəni-humanitar əlaqələrin genişlənməsi buna sübutdur. Qəti əminəm ki, ölkələrimiz arasında dostluğa və etimada əsaslanan qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq xalqlarımızın mənafeyi naminə bundan sonra da inkişaf edəcək. Hörmətli İlham Heydər oğlu, bu xoş fürsətdən istifadə edib Sizə möhkəm cansağlığı, ali dövləti fəaliyyətinizdə uğurlar, qardaş Azərbaycan xalqına sülh və firavanlıq diləyirəm".

XXX

Çili Respublikasının prezidenti Mişel Bachelet prezident İlham Əliyevə təbrik məktubu göndərmişdir. Məktubda deyilir: "Zati-aliləri,

Azərbaycanın milli bayramı - Respublika Günü münasibətilə Sizi Çili xalqı adından və şəxsən öz adımdan səmimi qəlbədən təbrik edir, xalqınıza və ölkənizə rifah və tərəqqi arzularımı qəbul etməyinizi xahiş edirəm. Çili Respublikası və Azərbaycan Respublikası arasında uğurla inkişaf edən ikitərəfli münasibətlərin davamlı olaraq möhkəmləndirilməsini arzulayıram, gələcək fəaliyyətinizdə müvəffəqiyyətlər diləyir və bir daha Sizə dərin hörmət və ehtiramımı ifadə edirəm".

XXX

İraq Respublikası Nazirlər Kabinetinin sədri Heydər Əl-İbadi prezident İlham Əliyevə təbrik məktubu göndərmişdir. Məktubda deyilir: "Əs-səlamu aleykum və rəhmətullahi və bərkətuhu. Hörmətli prezident, Dost Azərbaycan Respublikasının milli bayramı münasibətilə Sizə İraq Respublikasının Hökuməti və xalqı adından, şəxsən öz adımdan ən səmimi təbriklərimi çatdırıram. Uca və qadir Allahdan bu bayram münasibətilə xalqlarımıza və ölkələrimizə əmin-amanlıq, sabitlik, rifah diləyir, Sizə işlərinizdə uğurlar arzulayıram. Allah eşidən və dualara cavab verəndir!

Zati-aliləri, dərin hörmət və ehtiramımızı qəbul etməyinizi xahiş edirəm".

Prezident İlham Əliyevə “Dünyada ilin adamı” mükafatı təqdim olundu

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev “The Business Year” jurnalının baş redaktorunu və direktorunu qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 25-də “The Business Year” jurnalının baş redaktoru Leland Raysı və jurnalın direktoru xanım Betül Çakaloğlunu qəbul edib. “The Business Year” jurnalının baş redaktoru Leland Rays Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin İstanbulda keçirilən Dünya Humanitar Sammitində iştirakının və çıxışının önemini vurğuladı. O, Azərbaycanın beynəlxalq əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi və dünyada gedən iqtisadi proseslərdəki rolunu qeyd etdi. Dünya Humanitar Sammitinin əhəmiyyətinə toxunan Prezident İlham Əliyev Sammitin bu formatda ilk beynəlxalq humanitar tədbir olduğunu vurğulayaraq tədbirin gündəliyinin geniş sahələri əhatə etdiyini dedi. Beynəlxalq iqtisadi əməkdaşlıq məsələlərinə toxunan dövlətimizin başçısı Azərbaycanın dünya iqtisadi sistemində inteqrasiya olunması istiqamətində görülən işlərdən danışdı.

26 may 2016-cı il

Prezident İlham Əliyevə “Dünyada ilin adamı” mükafatı təqdim olundu

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev “The Business Year” jurnalının baş redaktorunu və direktorunu qəbul edib

Əvvəli-Səh-3

“The Business Year” jurnalının direktoru xanım Betül Çakaloğlu jurnalın gördüyü işlər barədə dövlətimizin başçısına məlumat verdi. Altı ilə yaxın bir müddətdə ölkəmiz ilə əməkdaşlıq etdiklərini vurğulayan xanım Betül Çakaloğlu jurnalın dünyanın müxtəlif qitələri və ölkələrində yaxşı əlaqələr qurduğunu dedi.

“The Business Year” jurnalının baş redaktoru Leland Rays Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyinə verdiyi əhəmiyyətli töhfəyə, “Cənub Qaz Dəhlizi”, “Şahdəniz-2”, TANAP və TAP layihələrinin yaradılması və həyata keçirilməsi, mühüm beynəlxalq idman tədbirlərinin, o cümlədən birinci Avropa Oyunlarının nümunəvi təşkilinə və Azərbaycanın çox böyük potensialının dünyada təbliğinə, “Şər-q-Qərb”, “Şimal-Cənub” nəqliyyat dəhlizlərinin yaradılması ilə bağlı göstərdiyi səylərə, Azərbaycanı əhəmiyyətli transmilli nəqliyyat layihələrinin mərkəzinə çevirdiyinə, sivilizasiyalar və mədəniyyətlər arasında dialoqun inkişaf etdirilməsinə verdiyi böyük dəstəyə, multikultural dəyərlərin təşviqi ilə bağlı beynəlxalq humanitar tədbirlərin keçirilməsi və regionda sülh və təhlükəsizliyin təmin olunması ilə bağlı digər uğurlu fəaliyyətinə görə rəhbərlik etdiyi jurnalın Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevi 2015-ci ildə “Dünyada ilin adamı” mükafatına layiq gördüyünü dedi və mükafatı dövlətimizin başçısına təqdim etdi. Dövlətimizin başçısı “The Business Year” jurnalının

“Dünyada ilin adamı” mükafatına layiq görüldüyünə görə minnətdarlığını ifadə etdi. Prezident İlham Əliyev jurnalın baş redaktoru Leland Raysın təqdimatında Azərbaycanın həyata keçirdiyi siyasətin ən əhəmiyyətli istiqamətlərinin qeyd olunduğunu vurğulayaraq iqtisadi şaxələndirmə, enerji təhlükəsizliyi, multikulturalizm, Azərbaycanın beynəlxalq nəqliyyat mərkəzinə çevrilməsi və bu infrastruktura investisiyaların yatırılması kimi məsələlərin əldə olunmasında regional əməkdaşlığın əhəmiyyətini qeyd etdi. Regional əməkdaşlığın yalnız qarşılıqlı inama əsaslandığını deyən dövlətimizin başçısı qarşılıqlı inamın isə multikultural, dini və etnik dözümlülük kimi dəyərlərin təşviqi ilə yaradıldığını bildirdi. Bütün bu dəyərlərə görə qürur duyduğunu qeyd edən Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın təbliğinə və ölkəmizlə bağlı həqiqətləri beynəlxalq auditoriyaya çatdırdıqlarına görə “The Business Year” jurnalına təşəkkürünü bildirdi. Sonda xatirə şəkli çəkdirildi.

Əli Həsənov: “Dünyanın aparıcı dövlətləri Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləyir”

“Azərbaycan cəmiyyətinin bir hissəsi, xüsusilə intellektual təbəqə rus dilində informasiya alır”

rant mühiti onun dünya mediası üçün cəlb ediciliyini şərtləndirən əsas amillərdir. Azərbaycan fikir plüralizminə, müxtəlif dünyagörüşlərini əks etdirən müzakirələrə, məlumat mübadiləsinə açıq olmaqla yanaşı, həm də öz həqiqətlərinin ədalətli və balanslı şəkildə beynəlxalq informasiya şəbəkələrində yayılmasında maraqlıdır. Buna görə də biz Azərbaycanda fəaliyyət göstərən hər bir xarici KİV-i həm də ölkəmizin ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni həyatı, daxili və xarici siyasəti haqqında obyektiv məlumatları dünyaya yayan bir vasitə kimi qiymətləndiririk. Bu mənada Sputnik agentliyi həm də Rusiya ilə bizim ölkə arasında informa-

azalmadı. Ölkəmizdə rusdilli ali və orta məktəblər fəaliyyətini davam etdirdi, bir çox təhsil ocaqlarında rus sektorları vardır. Azərbaycanda çoxlu sayda rus dilində media orqanı fəaliyyət göstərir, aparıcı internet resurslarının isə rusdilli versiyaları mövcuddur. Əlbəttə, bütün bunlar Azərbaycanda rus xalqına, onun mədəniyyətinə və dilinə olan hörmətin əyani təzahürüdür.

Hesab edirəm ki, Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlməsi KİV-lər arasında əməkdaşlığın inkişafına müsbət təsir göstərir, onları konstruktiv, sağlam, obyektiv informasiya siyasəti həyata keçirməyə sövq edir, qarşılıqlı məlumat mübadiləsinə gücləndirir. Məsələn, həm Azərbaycan, həm də Rusiya KİV-lərinin nümayəndəlikləri ölkələrimizdə uğurla fəaliyyət göstərir, dövlət agentlikləri arasında tərəfdaşlıq əlaqələri mövcuddur və daimi əsasda informasiya mübadiləsi həyata keçirilir, maarifləndirmə, məlumatlandırma, təhsil və digər sahələrdə ehtat edən birgə layihələr həyata keçirilir. Bütün bunlar həm də cəmiyyətlərimizdə baş verən hadisələr və cərəyan edən proseslər haqqında düzgün informasiya almaq üçün etibarlı zəmin yaradır. Nəticə etibarilə media dövlətlərarası münasibətlərin inkişafına, xalqlar arasında qarşılıqlı anlaşmanın, mehriban qonşuluq və dostluq münasibətinin güclənməsinə, müxtəlif sahələrdə səmərəli əməkdaşlığın genişlənməsinə ciddi təsir göstərən önəmli vasitədir.

- Ancaq həqiqətdir ki, bir sıra hallarda həm Azərbaycan, həm də Rusiya mediasında təqdim olunan materiallar ictimaiyyətin arasında narahatlıq üçün əsas yaradır...

- Təəssüf ki, belə hallar hələ də mövcuddur. Əlbəttə, razılaşmalıyıq ki, demokratik ölkələr kimi həm Rusiya, həm də Azərbaycanda çoxsaylı KİV-lər tam sərbəst şəkildə fəaliyyət göstərir, heç bir kənar müdaxilə olmadan informasiya əldə etmək və yaymaq hüququnu həyata keçirirlər. Hər iki cəmiyyətdə söz və məlumat azadlığı, fikir plüralizmi təmin olunub, insanların sərbəst şəkildə öz mövqelərini ifadə etməsinə maneə yaranmayıb. Mediada qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər müxtəlif prizmələrdən şərh edilir, onların arasında qeyri-obyektiv təqdimatlar, rəylər də müşahidə olunur. Lakin bu meyli tendensioz xarakter almırsa, məlumatlar yalnız birtərəfli qaydada, hər hansı ölkənin milli maraqlarına zidd təqdim edilirsə, təbii ki, narahatlıq üçün əsas yaranır.

Sırr deyil ki, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münasibətlərinin ədalətli, beynəlxalq hüquq norma və prinsipləri çərçivəsində həlli Azərbaycan cəmiyyəti üçün ən həssas və mühüm məsələdir. BMT başda olmaqla, bütün beynəlxalq təşkilatlar, dünyanın aparıcı dövlətləri, o cümlədən də Rusiya Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyır və dəstəkləyir. Məlumdur ki, bu il aprelin əvvəlində Ermənistan hərbi birləşmələrinin davamlı təcridatları nəticəsində Azərbaycan və Ermənistan silahlı qüvvələrinin təmas xəttində vəziyyət yenidən gərginləşdi və Azərbaycan Ordusu düşməne cavab verərək onu geri oturtmağa məcbur etdi. Nəticədə Ermənistan silahlı qüvvələri ciddi texnika və insan itkisinə məruz qaldı, həmçinin işğal altında saxladığı ərazilərin bir qismini boşaltmağa vadar edildi. Təəssüf ki, bu hadisələr bəzi Rusiya KİV-lərində, hətta bir neçə aparıcı media orqanlarında balanslı təqdim olunmadı, faktlar təhrif edildi, kifayət qədər əsassız fikirlər səsləndirildi, daha çox Azərbaycan ərazilərini 20 ildən artıqdır ki, işğal altında saxlayan Ermənistanın mövqeyinin işıqlandırılmasına və şərhinə üstünlük verildi. Aydındır ki, Rusiyada böyük erməni diasporu

fəaliyyət göstərir. Onlar da Rusiya mediasına ciddi təsir imkanları əldə etməyə, Ermənistan dövlətinin maraqlarına uyğun ictimai rəy formalaşdırmağa çalışırlar. Belələrinin əsas məqsədlərdən biri də Rusiya ilə Azərbaycan arasında mövcud olan strateji tərəfdaşlıq münasibətlərini sarsıtmaq, hər iki ölkənin ictimaiyyəti arasında narazılıq yaratmaqdır. Hətta bir sıra analitik proqramlarda erməni ekspertləri Rusiya-Türkiyə münasibətlərində yaranmış gərginlikdən sui-istifadə etməyə və cəmiyyətdə Azərbaycan haqqında yanlış rəy formalaşdırmağa çalışdılar. Bütün bunlar da, təbii olaraq Azərbaycan ictimaiyyətində müəyyən narazılıq doğurdu.

Buna görə də istər Rusiyada, istərsə də Azərbaycanda KİV-lər dövlətlərarası münasibətlərin xarakterini nəzərdən qaçırmamalı, müxtəlif kənar qüvvələrin təsiri altına düşməməli, ictimai rəyə yanlış məlumatların təqdim edilməsi və manipulyasiya imkanlarını maksimum məhdudlaşdırmalıdır. Biz hər hansı media qurumunun üzünə öhdəlik qoya, onun işinə müdaxilə edə bilmərik. Hesab edirik ki, obyektivlik, birtərəfli, qərəzsizlik medianın başlıca fəaliyyət prinsipləri olmalı, materialların təqdimatında ölkələrimizin milli maraqları, qarşılıqlı əlaqələrin mahiyyəti, habelə mövcud reallıqlar mümkün qədər nəzərə alınmalıdır.

- Siz Rusiya ilə Türkiyə arasında münasibətlərin kəskinləşməsi məsələsinə toxundunuz. Hər iki dövlətlə sıx əlaqələri olan Azərbaycan necə davranır, hansı mövqeni nümayiş etdirməyə çalışır?

- Əlbəttə, Rusiya ilə Türkiyə arasında müşahidə olunan gərginlik Azərbaycanı narahat etməyə bilməz. Çünki Azərbaycan hər iki dövlətlə yüksək səviyyəli, strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinə malikdir. Digər tərəfdən, yaşadığımız regionun iki böyük ölkəsi arasında hər hansı problem dərhal bütün bölgənin sabit inkişafına mənfi təsir göstərir. Prezident İlham Əliyev qeyd etmişdi ki, Azərbaycan hər iki ölkə ilə tarixən sıx əlaqələrə malikdir və bu gərginlikdən təəssüf və narahatlıq hissi keçirir. Dövlət başçısı Azərbaycan tərəfinin Türkiyə-Rusiya münasibətlərindəki gərginliyin azaldılması və aradan qaldırılması istiqamətində səylər göstərməyə hazır olduğunu ifadə etmişdi. Buna görə də biz Rusiya ilə Türkiyə arasında gərginliyin, ikitərəfli münasibətlərə kənar təsirlərin aradan qaldırılmasına çalışırıq. Rusiya və Türkiyənin öz səylərini ortaq maraqlar üzərində davam etdirməsi, keçmişə deyil, gələcəyə istiqamətlənmiş birgə fəaliyyəti həm regionumuz, həm də Azərbaycan üçün çox vacibdir.

- Əli müəllim, sonda Sputnik beynəlxalq informasiya agentliyinin Azərbaycanda gələcək fəaliyyəti ilə bağlı fikirlərinizi öyrənmək istərdik...

- Ümid edirəm ki, qarşıdan gələn dövrdə ölkələrimizin qarşısında duran strateji vəzifələr həyata keçiriləcək, xalqlarımız inkişaf və tərəqqi şəraitində gələcəyə doğru inamla irəliləyəcəklər. Həm Rusiya, həm də Azərbaycan regionun sabit, sülh və təhlükəsizlik şəraitində inkişafı üçün çalışır və bu sahədə yaxından əməkdaşlıq edirlər. Növbəti illərdə Rusiya-Azərbaycan ikitərəfli əlaqələrinin inkişaf edəcəyinə də heç bir şübhə yoxdur. Buna görə də hər iki ölkənin KİV-ləri, o cümlədən də Sputnik agentliyi dövlətlərimiz və xalqlarımız arasında mehriban dostluq münasibətlərinin daha da dərinləşməsi üçün səylərini əsirgənməməli, kənar təsirlərdən uzaq olmalı və qarşılıqlı maraq doğuran məsələlərin həyata keçirilməsinə hətərəfli dəstək verməlidirlər. Bu işdə Sputnik beynəlxalq informasiya agentliyinə uğurlar və gələcək fəaliyyətində daha böyük nailiyyətlər arzulayıram.

Rusiyanın Sputnik Beynəlxalq İnformasiya Agentliyinin Azərbaycanda fəaliyyətə başlamasının 1 ili tamam olur. Azərbaycan Prezidentinin İctimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov agentliyin suallarını cavablandırır.

- Əli müəllim, mayın 25-də Sputnik beynəlxalq xəbər agentliyinin Azərbaycanda fəaliyyətə başlamasından 1 il ötür. Bu dövr ərzində agentliyimiz tərəfindən görülmüş işləri necə qiymətləndirirsiniz?

- Azərbaycanda fəaliyyətə başlamasının bir ili münasibətilə Sputnik beynəlxalq xəbər agentliyini təbrik edir və kollektivinizə yeni-yeni yaradıcılıq uğurları arzulayıram. Sputnik hazırda dünyanın digər çoxsaylı ölkələrində olduğu kimi, Azərbaycanda da müvəffəqiyyətlə fəaliyyət göstərir və nüfuzlu media orqanları sırasına özünəməxsus yer tutmağa çalışır. Bizim üçün önəmli olan odur ki, agentliyin kollektivi fəaliyyət göstərdiyi digər ölkələrdə olduğu kimi, Azərbaycanın da qanunlarına, tarixinə və xalqımızın mədəniyyətinə, adət-ənənələrinə hörmətlə yanaşsın, beynəlxalq jurnalistika standartlarına uyğun obyektiv xəbər daşıyıcısı funksiyasını yerinə yetirsin. Əlbəttə, informasiya bolluğu şəraitində öz auditoriyası üçün hamıdan əvvəl, operativ və fərqli xəbər təqdim etmək istəyi bəzən beynəlxalq KİV-ləri yerli cəmiyyətlərlə üz-üzə qoyur. Düşünürəm ki, 2015-ci ildən Azərbaycanda fəaliyyətə başlayan Sputnik Azərbaycan, bir il müddətində özünün əsas texniki-təşkilati məsələlərini həll edərək operativ informasiya istehsalına başla-ya bildi. Ötən dövr ərzində agentliyin fəaliyyətinin qısa dəyərləndirilməsi onu deməyə əsas verir ki, kollektiviniz həm öz jurnalist prinsiplərinə sadıq qalaraq ictimaiyyətin alternativ informasiya ehtiyacının ödənilməsində layiqincə iştirak etdi, həm də fəaliyyəti ilə Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin dərinləşməsinə töhfə verdi.

Fikrimizcə, Sputnik getdikcə strateji xarakter alan Rusiya-Azərbaycan əlaqələrinin xarakterini, yerli ictimaiyyətin həssaslığıyla yanaşdığı məsələləri nəzərə alır, xəbər kontentini peşəkarlıqla, jurnalistikanın etik davranış qaydalarına uyğun təqdim edir. Müstəqillik illərində söz və məlumat azadlığının həyat normasına çevrildiyi, KİV-lərin müstəqil fəaliyyəti üçün zəruri şəraitin təmin olunduğu Azərbaycanda qanunlar çərçivəsində fəaliyyət göstərən hər bir xarici KİV-in, o cümlədən də Sputnik agentliyinin gələcəkdə yeni uğurlara imza atmaq və böyük media ailəsinin bir parçasına çevrilmək şansı yüksəkdir.

Hazırda Azərbaycan nəhəng transmilli enerji və neqliyyat-kommunikasiya layihələrinin həyata keçirilməsində aparıcı rol oynayır, günü-gündən müasirləşən Bakı şəhəri isə global məsələlərin müzakirə olunduğu dünya səviyyəli tədbirlərə uğurla ev sahibliyi edir. Ölkəmizin artan beynəlxalq nüfuzu, geostrateji əhəmiyyəti, regional liderliyi, demokratik, tole-

siya mübadiləsinin dolğunlaşmasına, Azərbaycan həqiqətlərinin Rusiya ictimaiyyətinə, dünyadakı rusdilli auditoriyaya çatdırılmasına əməli töhfə verir.

- Xalqlar və dövlətlər arasında əlaqələrin inkişafında, konkret olaraq Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinin genişlənməsində medianın rolunu necə qiymətləndirirsiniz?

- İnformasiya bütün dövrlərdə cəmiyyət həyatının, ictimai münasibətlərin, beynəlxalq əlaqələrin formalaşması və inkişafında mühüm rol oynayır. Hazırda biz bütün ölkələri ehtat edərək insanların və ümumilikdə kütlələrin şüuruna ciddi təsir göstərən global informasiya şəbəkəsinin formalaşması dövrünü informasiyalı cəmiyyətin yaranması mərhələsinə yaşayırıq. İnformasiyanı təhlil edərək, ictimai fikrin formalaşması və ifadə olunmasını təmin edən təsirli vasitə kimi KİV-lərin əhəmiyyəti və cəmiyyət həyatında rolu, habelə beynəlxalq münasibətlər sisteminin formalaşmasına, dövlətlər və xalqlar arasında əməkdaşlığın inkişafına təsiri durmadan artır. Hər bir dövlət, o cümlədən Azərbaycan və Rusiya kimi ölkələr daxili və xarici siyasətlərinin qabaqcıl istiqamətlərini toplanmış və təhlil edilmiş informasiya əsasında müəyyənləşdirirlər.

Yaxın qonşu və strateji tərəfdaş kimi ölkələrimiz arasında münasibətlərin ənənələrə söykənən zəngin tarixi var. Həm çoxəsrlik müştərək tarix, həm də güclü siyasi əlaqələr, xüsusilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev və Rusiya Federasiyasının Prezidenti cənab Vladimir Putin arasında qarşılıqlı etimad, səmimi münasibət, yüksək səviyyəli dialoq digər sahələrdə qarşılıqlı əməkdaşlığın getdikcə möhkəmlənməsini şərtləndirən başlıca amillərdir. Ölkələrimiz arasında siyasi, iqtisadi, elmi-texniki, hərbi, humanitar və digər sahələrdə yüksək səviyyəli əməkdaşlıq əlaqələrini tənzimləyən onlarla dövlətlərarası normativ-hüquqi akt vardır.

Təbii ki, xalqlarımız arasında dostluğun və əməkdaşlığın möhkəmlənməsində hər iki ölkənin kütləvi informasiya vasitələri əhəmiyyətli rol oynayır. Media dinamik və innovativ yeniliklərə daha açıq olduğundan, orada cəmiyyətlərimizdə hökm sürən əhval-ruhiyyə, qarşılıqlı əlaqələrin xarakteri qabarıq formada özünü göstərir. Bilirsiniz ki, Azərbaycan cəmiyyətinin bir hissəsi, xüsusilə intellektual təbəqə uzun illərdir rus dilində informasiya alır, bu dildə yenilikləri mənimsəyir. Çünki Sovet İttifaqı dağıldıqdan sonra bir çox post-sovet respublikalarından fərqli olaraq, Azərbaycanda rus dilinin əhəmiyyəti, ona olan maraq

26 may 2016-cı il

Siyavuş Novruzov: “Siyasi partiyalar haqqında” qanuna dəyişikliklər hazırlanıb

“Siyasi partiyalar haqqında” qanuna dəyişikliklər hazırlanıb və baxılması üçün beynəlxalq təşkilatlara verilib. Baxıldıqdan sonra dəyişikliklərə bağlı təkliflər Milli Məclisə təqdim ediləcək. Bunu Trend-ə Yeni Azərbaycan Partiyasının İcra katibinin müavini, Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov deyib. S.Novruzov bildirib ki, dəyişiklik iki məsələ ilə bağlıdır: “Bu məsələlərdən biri siyasi partiyaların maliyyə hesabatları, digəri isə partiyaların fəaliyyəti ilə bağlıdır. Dövlətdən maliyyələşən və maliyyələşməyən siyasi partiyalar ildə bir dəfə Mərkəzi Seçki Komissiyasına hesabat təqdim etməlidirlər. Bu hesabatlar MSK-nın internet sahifəsində yerləşdirilir. Həm siyasi partiyaların üzvləri, həm də ictimaiyyət

bu hesabatlardan siyasi partiyaların maliyyəsinin mənbəyi, eyni zamanda, maliyyənin xərclənməsi ilə bağlı məlumat əldə edirlər”. S.Novruzov deyib ki, təəssüflər olsun ki, siyasi partiyaların hamısı bu hesabatı təqdim etmirlər: “Hesabat verən partiyaların bəzilərinin

məlumatlarında isə maliyyənin sıfıra bərabər olduğu göstərilir. Amma həmin partiyaların qərarlarında onlarla insan çalışır, avtomobilləri, cəngüdənləri var. Bu baxımdan da qanuna əlavə təklif edilir ki, maliyyə hesabatı verməyən siyasi partiyalar ilə bağlı qanuni tədbirlər görülsün”. S.Novruzov əlavə edib ki, qanuna təklif edilən digər dəyişiklik siyasi partiyaların fəaliyyəti ilə bağlıdır: “Bir sıra siyasi partiyalar yaranmalarına baxmayaraq fəaliyyət göstərmirlər. Belə hallar da var ki, bu partiyalar bir sıra imkanlı adamların alqı-satqısına çevrilir, yəni partiyaları siyasi təşkilat kimi istifadə etmirlər. Dünyanın hər yerində 2 il fəaliyyət göstərməyən partiyaların qeydiyyatı ləğv olunur. Biz də bununla bağlı qanuna dəyişiklik hazırlamışıq”.

“Dövlət informasiya siyasəti” monoqrafiyasının təqdimatı olub

Mayın 25-də Beynəlxalq Mətbuat Mərkəzində Əməkdar Jurnalist, siyasi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru Xalid Niyazovun “Dövlət informasiya siyasəti (KİV təminatında)” monoqrafiyasının təqdimatı keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, monoqrafiyanın elmi redaktoru Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi, professor Əli Həsənov, elmi məsləhətçiləri AMEA-nın akademik katibi, akademik Rasim Əliquliyev və “Yeni Azərbaycan” qəzetinin baş redaktoru, Milli Məclisin deputatı, siyasi elmlər doktoru Hikmət Babaoğlu, rəyçiləri BDU-nun jurnalistika fakültəsinin dekanı, professor Şamil Vəliyev və Mətbuat Şurasının sədri, Milli Məclisin deputatı Əflatun Amaşovdur. Monoqrafiyanın təqdimat mərasimində çıxış edən Əflatun Amaşov müəllif haqqında məlumat verərək bildirib ki, Xalid Niyazov uzun müddət mətbuatda çalışıb, hazırda

isə İTV-də yayımlanan “Media və zaman” proqramının rəhbəri və aparıcısıdır. Bir çox publisistik yazıların, kitabların müəllifidir. Eyni zamanda elmi fəaliyyətlə məşğuldur. O, monoqrafiyasında dövlət, cəmiyyət və media münasibətlərini müasir müstəvidə əks etdirib. Bu, Azərbaycan jurnalistikasına beynəlxalq media müstəvisində yeni bir baxışdır.

Üç fəsildən ibarət olan monoqrafiyada modernləşməkdə olan cəmiyyətin siyasi sisteminin dövlətin informasiya siyasətinə təsiri öyrənilib, inkişafın Azərbaycan modeli şəraitində dövlətin informasiya siyasətinin formalaşması ilə bağlı tövsiyələr irəli sürülüb. Həmçinin KİV-in cəmiyyətdə siyasi sistemin optimallaşdırılmasında, dövlət informasiya siyasətinin modernləşmə prosesində rolu, müasir şəraitdə dövlət informasiya siyasətinin formalaş-

dırılmasının xüsusiyyətləri və digər aktual məsələlər araşdırılıb.

Ə.Amaşov qeyd edib ki, modernləşmə hələ XX əsrin əvvəllərində Şərqdə ilk demokratik respublika ilə birgə yaranıb və bu sahədə bir sıra islahatlar həyata keçirilib. Lakin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti süqut etdikdən sonra siyasi modernləşmə də müvəqqəti dayanıb. Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini bərpa etməsindən, ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdırdan sonra bütün sahələr yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda modernləşmə istiqamətində davamlı addımlar atılmaqdadır. Əsərdə dövlət informasiya siyasətinin tənzimlədiyi və ehtiva etdiyi münasibətlərin dairəsinə, həll etdiyi praktik və nəzəri-politoloji məsələlərin kontentinə görə çox geniş anlayış olduğu qeyd edilib. Həmçinin dövlət hakimiyyəti və idarəetmə orqanlarının informasiya-analitik

təminatı problemlərinin, idarəetmə strukturlarının informasiyalaşdırılması, vahid informasiya məkanının yaradılması məsələlərinin öyrənilməsi zərurəti də önə çəkilib. Milli Məclisin deputatı, Bakıda Atatürk Mərkəzinin müdiri, AMEA-nın müxbir üzvü Nizami Cəfərov bildirib ki, kitabda açıq cəmiyyət, bu cəmiyyətdə informasiya, KİV və dövlət məsələləri əksini tapıb. Bu baxımdan monoqrafiya ciddi elmi əsər kimi qiymətləndirilə bilər. BDU-nun jurnalistika fakültəsinin dekanı, professor Şamil Vəliyev çıxışında jurnalistikanın Azərbaycanda sadəcə ictimai fəaliyyət sahəsi kimi deyil, intellektual düşüncə sahəsi olduğunu vurğulayıb. Qeyd edib ki, bu sahə akademik normalarla öyrənilməli, tədqiq edilməlidir. “Dövlət informasiya siyasəti” monoqrafiyası bu istiqamətdə ilk addım kimi təqdirəlayiqdir.

Jurnalistikan sahəsində araşdırmaların dərin intellektual keyfiyyətlər tələb etdiyini bildiren Hikmət Babaoğlu de-

Ertarin Kazin: BMT-nin Dünya Ərzaq Proqramı Azərbaycana donor ölkə kimi baxır

Azərbaycanın İtaliyadakı səfiri Məmməd Əhməd-zadə eyni zamanda ölkəmizin BMT-nin Roma şəhərində agentlikləri yanında daimi nümayəndəsi təyin olunması ilə əlaqədar etimad məktubunu BMT-nin qərarı Roma şəhərində yerləşən Dünya Ərzaq Proqramının icraçı direktoru xanim Ertarin Kazinə təqdim edib. Səfirlikdən AZƏRTAC-a bildirdilər ki, görüşdə Dünya Ərzaq Proqramının icraçı direktoru Azərbaycanın son 15 il ərzində qazandığı nailiyyətlərdən, xüsusən insan inkişafı indeksi üzrə əldə etdiyi mövqedən məmnunluğunu bildirib. O, Azərbaycanla Dünya Ərzaq Proqramı arasında münasibətlərdən danışdı. Əvvəllər Azərbaycanın Proqramın yardımlarından yararlandığını qeyd edib, ölkənin iqtisadi və maliyyə imkanlarının artması ilə 2013-cü ildən Azərbaycanda öz yardım fəaliyyətini dayandırdığını bildirib. İcraçı direktor Proqramın artıq Azərbaycana donor ölkə kimi baxdığını vurğulayıb.

M.Əhməd-zadə müstəqilliyin ilk illərindən Azərbaycanla Dünya Ərzaq Proqramı arasında qurulmuş əməkdaşlıqdan, Azərbaycan hökuməti ilə bu qurum arasında mövcud olmuş yüksək səviyyəli görüşlərdən danışdı. O, Ermənistanın Azərbaycan qarşı hərbi təcavüzü və Azərbaycan torpaqlarının işğalı nəticəsində ölkəmizdə 1 milyondan artıq qaçqın və məcburi köçkünün yarandığı anda Proqramın ölkəmizə göstərdiyi humanitar yardımların əhəmiyyətini qeyd edib. Səfir Azərbaycanın əldə etdiyi iqtisadi nailiyyətlər nəticəsində donor ölkəyə çevrildiyini vurğulayıb, son illər ölkəmiz tərəfindən beynəlxalq səviyyədə həyata keçirilən yardım və inkişafa dəstək siyasəti barədə məlumat verib, bu xüsusda Proqram ilə əməkdaşlığın əhəmiyyətini qeyd edib. Görüşdə Azərbaycan və BMT-nin Dünya Ərzaq Proqramı arasında əlaqələrin inkişaf perspektivləri barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

yib ki, monoqrafiyanın tədqiqat mövzusunun aktuallığı, bölmə və paragraflarının birini tamamlaması əsərin elmi çəkisini artırır. Araşdırılan məsələlər hüquqi dövlət kontekstində nəzərdən keçirilir və müəllif medianın inteqrativ xüsusiyyətlərini önə çəkir. BDU-nun jurnalistika fakültəsinin jurnalistikanın nəzəriyyəsi və təcrübəsi kafedrasının müdiri, professor Cahangir Məmmədli, Azərbaycan Universitetinin rektoru Fərid Əhmədov, BDU-nun professoru İzzət Rüstəmov, “iki sahə” qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə, “Səs” Media Qrupun rəhbəri Bəhruz Quliyev çıxış edərək bildirdilər ki, jurnalistikaya yeni yanaşmanın məhsulu olan bu kitab Azərbaycan siyasi elminə bir töhfədir. Müəllifin məqsədi problemin Azərbaycan milli siyasətşünaslığı elminə, sosiologiyaya və jurnalistikada ilk dəfə nəzəri-konseptual, sistemli və kompleks şəkildə araşdırılmasından ibarətdir. Bildirilib ki, dövlət informasiya siyasəti tənzimlədiyi və ehtiva etdiyi münasibətlərin dairəsinə, həll etdiyi praktik və nəzəri-politoloji məsələlərin kontentinə görə çox geniş anlayışdır. Təqdim edilən elmi əsərdə dövlət informasiya siyasətinin ümumi müxtəlif institutları ilə qarşılıqlı əlaqəsi, cəmiyyətin infor-

masiyalaşması və informasiya əldə etmə ehtiyaclarının təmin edilməsi prosesindəki iştirakına toxunmaqla, əsas ağırlıq KİV-in həmin siyasətin həyata keçirilməsindəki yerinə və roluna ayrılıb.

Kitabın müəllifi təqdimat mərasimində iştirakçılara minnətdarlığını bildirib. Qeyd edək ki, monoqrafiyada Azərbaycanın dövlət informasiya siyasəti və siyasi sistemin modernləşməsi qarşılıqlı əlaqə şəraitində nəzərdən keçirilib, dövlətin müasir informasiya siyasətinin təşəkkülündə siyasi institutların rolu müəyyənləşdirilib. Müəllif keçid transformasiyaları şəraitində vətəndaş cəmiyyəti ilə dövlət, hakimiyyətlə xalq arasında informasiya mübadiləsi və kommunikasiyanın spesifik vasitəsi kimi dövlət informasiya siyasətinin atributiv və texnoloji parametrlərini açıqlayan nəzəri modelin hazırlanmasına səy göstərib. Elmi əsərdə, həmçinin informasiya siyasətinin təhlilinin mümkün paradigmatik əsasları araşdırılıb, daha optimal tədqiqat modelləri seçilib. Informasiya siyasətinin atributiv xüsusiyyətləri açıqlanıb, onun reallaşdırılmasının prinsip və mexanizmləri təhlil edilib, dövlətin informasiya-siyasi sferada rolu dəqiqləşdirilib, “dövlət informasiya siyasəti” anlayışının müəllif traktovkası verilib.

“The Business Year” jurnalının xüsusi buraxılışı təqdim olundu

Əli Həsənov: “The Business year” tarixi funksiyanı yerinə yetirir”

Dünən Bakıda Prezident Administrasiyasının və “The Business Year” jurnalının təşkilatçılığı ilə nəşrin “Azerbaijan 2016” xüsusi buraxılışının (“The Business Year-Azerbaijan 2016”) təqdimat mərasimi keçirilib. SİA-nın verdiyi məlumata görə, təqdimat mərasimində Azərbaycanın dövlət və hökumət rəsmiləri, Milli Məclisin de-

putatları, KİV-lərin və ictimaiyyətin nümayəndələri iştirak ediblər. Əvvəlcə “The Business Year” jurnalının fəaliyyətindən və xüsusi buraxılışından bəhs edən videoçarx nümayiş olunub.

Qeyd olunub ki, baş ofisi Londonda yerləşən “The Business Year” dünyanın müxtəlif bölgələrini - Latin Amerikası, Asiya, Afrika qitələrini əhatə edən geniş coğrafiyada sosial-iqtisadi prosesləri izləyən və işıqlandıran, ətraflı təhlillərlə çıxış edən nüfuzlu şirkətdir. “The Business Year” ayrı-ayrı ölkələrin sosial-iqtisadi durumu və inkişaf meyilləri, biznes və investisiya mühiti, aparıcı şirkətləri və digər məsələlər haqqında ildə 20-dən çox xüsusi buraxılış hazırlayıb və bütün dünyada yayır. Şirkətin xüsusi buraxılışları dünyanın aparıcı biznes dairələri tərəfindən maraqla qarşılanır, işgüzar əlaqələrin inkişafına xidmət edir və birgə iqtisadi layihə-

lərin reallaşdırılmasına töhfə verir.

Tədbirdə çıxış edən jurnalın direktoru xanım Betül Çakaloğlu “The Business Year: Azerbaijan-2016” xüsusi buraxılışı haqqında ətraflı məlumat verib.

Bildirilib ki, “The Business Year” şirkəti 2011-ci ildən Azərbaycan ilə əməkdaşlığa başlayıb və ölkəmiz haqqında altı xüsusi buraxılış hazırlayıb və yayıb. Nəşrin builki buraxılışında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin “Çoxqütblü dünyaya doğru” mövzusunda IV Bakı Qlobal Forumunun rəsmi açılışındakı nitqi, ayrı-ayrı dövlət və hökumət başçıları ilə müsahibələr, bu il Bakıda təşkil oluna- caq “Formula-1” Avropa Qran-prisinin və Dünya Şahmat

Olimpiadasının hazırlıq mərhələlərinə həsr olunmuş materiallar, habelə Azərbaycanın dövlət qurumlarının, yerli və ölkəmizdə fəaliyyət göstərən xarici şirkət rəhbərlərinin müsahibələri əksini tapıb.

Prezident Administrasiyasının İctimai-siyasi məsələlər şöbəsinin müdiri Əli Həsənov jurnalın fəaliyyətindən danışdı: “Azərbaycanın salnaməsini 6 ildir ki, formalaşdırıran, sənədləşdirən jurnalın tədimatında iştirak edirik. Jurnal sözün həqiqi mənasında çox tarixi funksiyanı yerinə yetirir. Buna görə də biz

jurnalın təsisçilərinə öz təşəkkürümüzü bildiririk. Ümummillə Lider Heydər Əliyev Azərbaycanın inkişaf konsepsiyasının əsasını qoyanda bu günün reallaşacağını bildirdi. Bu gün Azərbaycan dünyada beynəlxalq normalarının həyata keçirilməsini öz gücü, fəaliyyəti ilə sübuta yetirib. Azərbaycan 2012-ci ildə “Avroviziya” mahnı müsabiqəsinə ev sahibliyi etdi və gözəl nümunələrini ortaya qoydu”. Sonda mükafatlandırma mərasimi keçirilib. Qeyd edək ki, “The Business Year” jurnalının Azərbaycanla bağlı xüsusi buraxılışı artıq altıncı dəfədir nəşr olunur.

Eldar Namazovun növbəti "zühuru" və qurubu

RƏFİQƏ

Sirr deyil ki, ölkəmizdə siyasi mövqe və əqidələrini dəyişib, ucuz dividendləri xətrinə şəxsi mənfəətlərini güdən spekulyant fərdlər az deyil. Daha çox reneqat adlandırılan bu fərdlərin son anda nə edəcəkləri də bəllidir. Onlar qarşılaşdıqları uğursuzluqlardan dolayı çətin vəziyyətdə kənara çəkilib, heç nə olmamış kimi susmağa üstünlük verirlər. Belə reneqatlardan biri də məhz "El" hərəkatının sədri E.Namazovdur. Bütövlükdə, qaranlıq siyasi dairələr tərəfindən idarə olunan Namazov hələ prezident seçkilərindən öncə "fəallıq" göstərərək, Rüstəm İbrahimbəyovun egidası altında az qala özünü "bir nömrəli siyasətçi" hesab edirdi. Ancaq nəticə göstərdi ki, bu adam, ümumiyyətlə, yararsız biridir. Ümumiyyətlə, E.Namazov seçkilərdən-seçkilərə üzə çıxan, sonra isə qurub edən fərd kimi yadda qalıb.

Ölkəmizin siyasi arenasında müxtəlif əndəbadi üsullarla özünü göstərmək istəyən Namazov hazırda da dağıdıcı qüvvə olaraq öz hədəflərinə nail ola bilmir. Ona görə ki, rəhbərlik etdiyi qurumda təmsil olunanlar da anlayırlar ki, onlar Namazovla heç bir uğura imza ata bilməyəcəklər. Lakin buna baxmayaraq, onun son hərəkatları da bəzi qaranlıq məqamlardan xəbər verir. Məsələn, xatırlayırsınızsa, hələ prezident seçkilərindən öncə qurumu tərək edən və bu hərəkatın keçmiş ali məclis sədrinin sabiq müavini Əflan İbrahimov bildirdi ki, hərəkat rəhbəri E.Namazov AXCP sədri Ə.Kərimli ilə danışdı və qərara alınıb ki, ölkədə kaos və anarxiya yaradılsın. Məhz bu açıqlamalardan sonra Ə.İbrahimov "Milli Şura"nın qapalı keçirilən iclaslarında şuranın bəzi üzvləri tərəfindən Bakı şəhərində iğtişaşların törədilməsi məqsədilə müzakirələrin aparılması barədə kütləvi informasiya vasitələrinə verdiyi açıqlamalarla əlaqədar hüquq-mühafizə orqanlarına çağırıldı. Faktla bağlı, hətta müvafiq araşdırmalara da başlandı. "El" hərəkatının rəhbəri son məqamda başa düşdü ki, siyasətdə radikal addımlar atmaq, avartüraya yol vermək uğursuzluğa aparən ən səhv vasitədir. Vətəndaşların dağıdıcı müxalifəti dəstəkləmədiyi təqdirdə, istənilən addım əks effektin ortaya çıxmasına səbəb olur. Eyni zamanda, ötən ilin seçkilərindən əvvəl hər gün çıxışları ilə mətbuatda görünən E.Namazov artıq neçə aydır, yoxa çıxıb. Hər kəsə də müşahidə etdiyi kimi, indi "EL" hərəkatından da, onun "əzəmətli" siyasi rəhbəri E.Namazovdan da xəbər-əter yoxdur. Görünür, növbəti seçki marafonunda da məqsədlərinə nail ola bilməyən E.Namazov kölgəyə çəkilərək, 2018-ci ilin prezident seçkilərini gözləyir. Və ele düşünür ki, yenə də onun kimilər meydana çıxaraq, "demokratiya uğrunda mübarizə apardıqlarını" bəyan edəcəklər. Bir də "EL" sədrinin növbəti seçkilərdə də "zühur" edəcəyi və sonradan yenedən qurubu gözləməsi heç də təəccüb edilmir. Hətta bu amil Namazovun köhnə şakeridir desək, yenə də yanılmırıq...

Türk xalqlarının tarixinə yeni yanaşma

Dünən "Hilton" otelində III Beynəlxalq Türk Dünyası Araşdırmaları Simpoziumunun açılış mərasimi keçirilib. Simpozium Bakı Avrasiya Universiteti, Niğde Universiteti, Kazak Dövlət Qızlar Pedaqoji Universiteti, M.Akmulla Başqırd Dövlət Pedaqoji Universiteti, Mahmud Kaşğari-Barskani Universiteti və Yunus Əmrə İnstitutunun birgə təşkilatçılığı ilə keçirilib.

Açılış mərasimində "Kökümüz bir türkün" festivali keçirilib. Türkdilli ölkələrdən olan universitet tələbələri yerli mədəniyyətlərini nümayiş etdirən müxtəlif səhnələr göstərilib.

Tədbirdə çıxış edən Bakı Avrasiya Universitetinin rektoru, professor Nazim Hüseynli bildirib ki, "Türk Dünyası Araşdırmaları" Simpoziumu ilk dəfə Türkiyədə baş tutub. 2-ci simpozium Qazaxıstanda, 3-cü simpoziumun isə bu gün Bakıda keçirildiyini bildiren N.Hüseynli III Beynəlxalq "Türk Dünyası Araşdırmaları" Simpoziumunun türk xalqlarının tarixinə yeni yanaşmaların əsasını qoyacağını vurğuladı.

O, simpoziumun gələcəkdə də türk dilli ölkələrdə keçiriləcəyini diqqətə çəkərək, simpozium zamanı ayrı-ayrı iclaslarda müxtəlif mövzularda müzakirələr aparılacağını iştirakçıların nəzərinə çatdırdı.

Simpoziumda çıxış edən Atatürk

Mərkəzinin rəhbəri, millət vəkili Nizami Cəfərov qeyd edib ki, Bakıda keçirilən III Beynəlxalq "Türk Dünyası Araşdırmaları" Simpoziumu böyük hadisədir. Belə ki, türkdilli xalqlar müstəqillik əldə etdikdən sonra, xüsusən türkoloji təfəkkürdə bir canlanma, hətta türkoloji təfəkkürdə bir intibah yaşanır. N.Cəfərov qeyd edib ki, sovet hakimiyyəti illərində türk etnoslarını mümkün qədər bir neçə yerə bölüblər. Bu gün dünyada

25-ə yaxın türk etnosu, 5 böyük türk xalqı mövcuddur.

Mili Məclisin deputatı Qənirə Paşayeva çıxış edərək, simpoziumun türk dünyasının yaxınlaşması baxımından mühüm hadisə olduğunu diqqətə çatdırıb.

Qeyd edək ki, mayın 27-dək davam edəcək III Beynəlxalq Türk Dünyası Araşdırmaları Simpoziumunda türk dünyasını maraqlandıran dil, ədəbiyyat, din, təhsil, tarix, sosiologiya, incə-

sənət, ətraf mühit, arxeologiya, sənət tarixi, beynəlxalq münasibətlər, sahibkarlıq, idarəetmə və iqtisadiyyat, gender problemləri kimi mövzular və elmi araşdırmaların gələcək perspektivləri üzrə müzakirələr aparılacaq. Bu sahədə əməkdaşlığın perspektivləri, ortaqlayihələrin həyata keçirilməsi ilə bağlı məsələlərə baxılacaq.

NƏZAKƏT

Nadejda Savçenko rusiyalı hərbçilərə dəyişdirildi

Rusiyada məhkum olunan qalmaqallı ukraynalı hərbçi Nadejda Savçenko Rostov-na-Donu şəhərindən tēyyarə ilə Kiyevə yola salınıb. Trend Reuters-ə istinadən xəbər verir ki, N.Savçenko Ukrayna prezidentinin tēyyarəsində Kiyevə çatdırılacaq. N.Savçenkonun vətəninə qayıdışı Rusiya ilə Ukrayna arasında mübadilə əsasında baş tutub. Rəsmi Kiyev onun əvəzinə Donbasda döyüşlər zamanı həbs olunan, 14 il müddətinə məhkum olunmuş rusiyalı hərbçilər Yevgeni Yerofeyev və Aleksandr Aleksandrovu Moskvaya təhvil verəcək. Y.Yerofeyev və A.Aleksandrovdun Rusiya prezidentinin tēyyarəsində Kiyevdən Moskvaya yola salındığı deyilir.

Vətəndaşların müraciətlərinə baxmayanlar cərimələnəcək

Dünən Milli Məclisin İnsan hüquqları komitəsinin iclası keçirilib. SİA-nın xəbərinə görə, iclasda Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişikliklə edilməsi haqqında qanun layihəsi müzakirə edilib. Dəyişikliyə əsasən Azərbaycanda vətəndaşların müraciətləri haqqında qanunvericiliyin pozulmasına görə inzibati sanksiyalar tətbiq olunacaq. İclasda müzakirəyə çıxarılan əlavəyə əsasən, vətəndaşların müraciətlərinin aidiyyəti üzrə baxılması üçün qanunazidd hərəkatından (hərəkətsizliyindən) şikayət edilən müraciətə baxan subyektdə və ya onun vəzifəli şəxslərinə göndərilməsinə, eləcə də dövlət orqanlarının və vəzifəli şəxslərinin, siyasi partiyaların, həmkarlar ittifaqlarının və digər ictimai birliklərin, habelə ayrı-ayrı vətəndaşların fəaliyyətinin və ya işinin tənqid edilməsi ilə bağlı, yaxud vətəndaşın və ya digər şəxslərin hüquq və azadlıqlarının bərpası və müdafiəsi məqsədi ilə edilən müraciətə görə vətəndaşın tənqid edilməsinə görə vəzifəli şəxslər xəbərdarlıq edilir və ya onlar 100 manat məbləğində, hüquqi şəxslər 200 manat məbləğində cərimə ediləcək. Qeyd edək ki, vətəndaşların qəbulunun "Vətəndaşların müraciətləri haqqında" qanunun tələblərinə uyğun olaraq nəzərdə tutulmuş əməllərdə cinayət tərkibinin əlamətləri olduqda, həmin əməllər Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddələrinə əsasən cinayət məsuliyyətinə səbəb olur. Məcəlləyə təklif edilən dəyişiklik müzakirələrdən sonra Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

Azərbaycan elmi "Böyük Çöl" Birinci Beynəlxalq Humanitar Elmlər Forumunda uğurla təmsil olunub

Beynəlxalq Türk Akademiyasının təşkilatçılığı ilə Qazaxıstanın paytaxtı Astana şəhərində, Nazarbayev Mərkəzində mayın 23-24-də "Böyük Çöl" adlı Birinci Humanitar Elmlər Forumu keçirilib.

Tədbir çərçivəsində Azərbaycanın Qazaxıstandakı səfiri Rəşad Məmmədov "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fəxri diplomu"nu müasir ədəbiyyatın görkəmli nümayəndəsi və tanınmış ictimai xadim Oljas Süleymenova təqdim edib. Xatırladaq ki, bir neçə gün əvvəl dövlətimizin başçısı İlham Əliyev 80 illik yubileyi münasibətilə Oljas Süleymenovun "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fəxri diplomu" ilə təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Prezident İlham Əliyevin təbrik məktubunu oxuyan səfir Rəşad Məmmədov Oljas Süleymenovun 1990-cı ilin Qanlı Yanvar hadisələri zamanı öz ictimai fəaliyyətində Azərbaycan gerçəkliklərini son dərəcə obyektiv işıqlandırdığını bildirib və qeyd edib ki, onun anti-nüvə hərəkatında parlaq və təndəş mövqeyi dünyada nüvə silahı sınaqlarının qadağan edilməsi uğrunda mübarizədə, heç şübhəsiz, öz rolunu oynayıb. Forumda "Avrasiya məkanında elmi əməkdaşlıq və inteqrasiya: Müasir yanaşmaların axtarışı", "Türkologiya yeni mərhələdə: Metodoloji yanaşmalar, müasir texnologiyalar və fənlərarası aspektlər", "Türk irsi müasir etnik-mədəni inteqrasiya kontekstində", "Böyük Çöl sivilizasiyası: ümumi və xüsusi" mövzusunda panellərdə müzakirələr aparılıb. "Böyük Çöl"ün mədəniyyəti, həmin sivilizasiyada insanın formalaşması kimi mövzular müzakirə olunub.

Bakıda keçirilmiş Birinci Türkoloji Qurultayın 90 illiyinə həsr edilmiş "Türkologiya yeni mərhələdə: Metodoloji yanaşmalar, müasir texnologiyalar və fənlərarası as-

pektlər" mövzusunda keçirilən panelin moderatoru akademik İ.Həbibbəyli olub. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Birinci Türkoloji Qurultayın 90 illiyi münasibətilə imzaladığı Sərəncamın böyük əhəmiyyətini xüsusi vurğulayan akademik İsa Həbibbəyli yubileyə bağlı digər türkdilli dövlətlərlə yanaşı, ölkəmizdə də keçirilən tədbirlərdən ətraflı danışdı. "Türk dünyasında inteqrasiya prosesləri: ədəbi-tarixi ənənələr və müasir dövr" adlı məruzə ilə çıxış edən akademik İ.Həbibbəyli qurultayın tarixi və elmi əhəmiyyəti, müzakirə olunmuş məsələlər, təmsil olunmuş ölkələr və Birinci Türkoloji Qurultayın nümayəndələri, onların sonrakı taleyi haqqında geniş danışdı.

Beynəlxalq forum çərçivəsində Türk Dünyası Elmlər Akademiyaları Birliyinin də toplantısı keçirilib. Qurumun rəhbərliyində AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik İsa Həbibbəylinin də təmsil olduğu iclasda bir sıra məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb, mühüm əhəmiyyətə malik qərarlar qəbul

olunub.

Ümumilikdə, iclasda latın əlifbası, inteqrasiya, doktorantura hazırlığı, birgə tədqiqatlar, inqakt faktorlu jurnallarla əməkdaşlıq və sairə

məsələlərdən ətraflı bəhs olunub, geniş müzakirələr aparılıb. Azərbaycan elminin uğurla təmsil olunduğu beynəlxalq konfransda AMEA Nəsimi adına Dilçilik İnsti-

tutunun direktoru, müxbir üzv Möhsün Nağısoylunun dil problemləri üzrə məruzəsi maraqla dinlənilib. Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutunun əməkdaşı, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Zaur Həsənovun, AMEA Rəyasət Heyətinin elmi katibi, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Ağahüseyn Şükürovun və başqa alimlərin də məruzələri beynəlxalq tərkibli redaksiya heyəti tərəfindən bəyənilib. Forumda Türk Akademiyasının fəaliyyəti dövründə nəşr edilən kitabların sərgisi də keçirilib.

Tədbir çərçivəsində bir sıra beynəlxalq elmi müəssisələrlə Türk Akademiyası arasında Memorandum imzalanıb.

Birinci Beynəlxalq Humanitar Forumunda Azərbaycanı elm adamları ilə yanaşı, Milli Məclisin deputatları, bir sıra nazirlikləri, dövlət strukturlarını təmsil edən digər nümayəndələr və jurnalistlər də iştirak ediblər.

R.KAMALQIZI

Son iki ildə AYİB Azərbaycanda 270 milyon dollar dəyərində 30 layihə həyata keçirib

Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının (AYİB) Azərbaycan ilə tərəfdaşlığı yüksək səviyyədədir. Son iki ildə AYİB tərəfindən Azərbaycanda 270 milyon ABŞ dolları dəyərində 30 layihə reallaşdırılıb. AYİB neft və qeyri-neft sektoru sahəsində Azərbaycanla əməkdaşlığın inkişafında maraqlıdır. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının prezidenti Suma Çakrabarti mayın 25-də səfərinin yekunları ilə bağlı keçirdiyi mətbuat konfransında bildirib. S.Çakrabarti diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycanda problemlili kreditlərin həcmi artıb. Lakin bu proses yalnız Azərbaycan üçün xarakterik hal deyil, digər ölkələrdə də bu cür hallar müşahidə olunur. Əsas məsələ kreditin ödənilməsi mədəniyyətinin formalaşmasıdır. Bu məsələ də, öz növbəsində, həllini tapmalıdır ki, banklar növbəti sət addımlar atmasın. AYİB manatla istiqraz buraxmaqda da maraqlıdır. Bank bu il yerli valyutada istiqraz buraxmağa hazırdır. Artıq bununla bağlı tənzimləyici addımlar atılıb", - deyir S.Çakrabarti vurğulayıb. S.Çakrabarti, həmçinin deyib ki, bank sistemində dəyişiklik olmadan iqtisadi artımın sürətlənməsi mümkün deyil. İqtisadiyyatda artım o zaman gözənlənə bilər ki, yerli bankların kredit ayırmaq imkanları olsun. Ölkə iqtisadiyyatı həddən artıq dollarlaşdırıb və hamı bununla razılaşıb. Buna görə, bankların manatla kreditləşməni bərpa etməsi üçün müvafiq mexanizm hazırlanmalıdır. Yaxşı olardı ki, milli valyutada istiqrazların buraxılması təmin edilsin. AYİB prezidenti təmsil etdiyi Bankın Cənub Qaz Dəhlizi layihəsində iştirakda maraqlı olduğunu, eyni zamanda, Bakı Beynəlxalq Deniz Ticarət Limanının ərazisində yaradılan Azad Ticarət Zonasına investisiya qoyma imkanlarına baxacaqlarını da diqqətə çatdırıb.

26 may 2016-cı il

Səbaili şagirdlər Azərbaycan tarixini dərinləndirən öyrənirlər

Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 93 illiyi ilə əlaqədar Səbail rayonunda təşkil edilən silsilə tədbirlər çərçivəsində rayonun bütün orta məktəblərində "Heydər Əliyev və Azərbaycan tarixi" mövzusunda elmi-praktiki konfranslar keçirilir. Səbail rayon icra hakimiyyəti və YAP Səbail rayon təşkilatının təşkilatçılığı ilə Ulu Öndər Heydər Əliyevin zəngin irsinin və Azərbaycanımızın tarixinin dərinləndirilməsi, məktəblilər arasında tarixə olan marağın artırılması məqsədi daşıyan növbəti tədbir rayondakı 7 saylı orta məktəbdə keçirilib.

İlk öncə qonaqlar məktəbin foyesində şagirdlərin əl işlərindən və rəsmlərindən ibarət sərgi ilə tanış olublar. Sonra məktəbin direktoru Könül Həsənova Azərbaycan tarixinin müxtəlif dövrlərini təmsil edən hökmdarların obrazlarını nümayiş etdirən şagirdlər həmin illərin xəritəsi qarşısında təmsil etdikləri obrazın dövrü və onun qazandıqı uğurlar barədə məlumat verib.

Sonra məktəbin akt zalında "İstiqlalımız əbədidir" mövzusunda video-konfrans təşkil olunub və siniflərdə tarix, Azərbaycan və ingilis dili fənləri üzrə şagirdlərin istiqlal barədə mülahizələri dinlənilib.

Bunun ardınca, "Tariximiz dünən və bu gün" mövzusunda şagird araşdırmaları təqdimatı keçirilib. Məktəbin yuxarı sinif şagirdləri tərəfindən Azərbaycan tarixinin müxtəlif dövrlərini əhatə edən mövzular barədə çıxışlar ediblər.

Qeyd olunubdur ki, Ulu Öndər Azərbaycan tarixini dərinləndirən və onu dərinləndirən

öyrənməyi həmişə uşaqlara tövsiyə etmişdir. Ümummilli Lider Heydər Əliyev qeyd etmişdir ki, "...Tariximizin hər səhifəsi bizim üçün əzizdir. Hər bir azərbaycanlı, hər bir vətəndaş, hər bir uşaq öz tarixini bilməlidir".

Tədbirdə o da vurğulanıb ki, rayonun orta məktəblərində oxuyan şagirdlərin tariximizə olan marağının daha da artırılması üçün bir sıra tədbirlər keçirilir, muzey və sərgi salonlarına ekskursiyalar təşkil olunur, tarixi film və teatr tamaşalarına kollektiv baxışlar təşkil olunur. Bu istiqamətdə görülən işlər çərçivəsində Səbail rayon icra hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə bu il məktəblərdə tarix konfransları keçirilib və yaxın günlərdə yekun konfrans təşkil olunaraq, bu tədbirlərdə fərqlənən şagirdlərin tariximizin müxtəlif dövrlərinə həsr olunmuş araşdırma monoqrafiyalarının kitab şəklində çap olunması nəzərdə tutulubdur.

Ü.ƏSGƏROV

Samuxlular "Beynəlxalq Muzeylər Günü"nü qeyd ediblər

Samux rayon Heydər Əliyev Mərkəzində "Beynəlxalq Muzeylər Günü"nü həsr edilmiş "Açıq Qapı" günləri və "Muzeylər və multikultural dəyərlər" adlı silsilə tədbir keçirilib. Tədbirdə muzey işçiləri ilə yanaşı, rayon ziyalıları, yerli media nümayəndələri, məktəblilər və rayon ictimaiyyətinin fəal nümayəndələri iştirak ediblər. Samux rayon Heydər Əliyev Mərkəzinin təşəbbüsü, Samux rayon icra hakimiyyəti, Samux rayon mədəniyyət və turizm şöbəsinin dəstəyi ilə təşkil olunan tədbiri giriş sözü ilə Samux rayon Heydər Əliyev Mərkəzinin direktoru Aygün Həsənzadə açaraq, hər il keçirilən tədbirin məqsədi və "Beynəlxalq Muzeylər Günü" haqqında danışaraq, Azərbaycanda muzeylərin yaranma tarixindən, dünənindən və bu gündən ətraflı məlumat verib. O, ölkə başçısı Cənab İlham Əliyevin "Azərbaycanın regionlarında fəaliyyət göstərən muzeylərin müasir standartlara uyğun təmirinə, yeni avadanlıq və zəruri eksponatlarla təchizatına dair xüsusi "Tədbirlər Planı"nın təsdiq edilməsi haqqında Sərəncamının icrası ilə əlaqədar rayon muzeylərində görülən və nəzərdə tutulan işlər barədə söz açıb.

Tədbirdə Samux rayon icra hakimiyyətinin başçısının müavini Kəmalə Xəlilova, Samux rayon mədəniyyət və turizm şöbəsinin nümayəndəsi Şəhla Abdullayeva, Gəncə Dövlət Universitetinin dosenti, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru Ziyafət Bayramova çıxış ediblər. Qeyd olub ki, hazırkı dövrdə dövlət siyasətində prioritet məsələlərdən biri də Azərbaycanda muzey işinin inkişafı və muzeylərin zənginləşməsi, Azərbaycan dəyərlərinin dünyaya tanıtılması olub: "Azərbaycan xalqının milli sərvətləri, tarixi və görkəmli şəxsiyyətləri ilə geniş xalq kütlələrini tanış etmək, ayrı-ayrı vətəndaşları həmin sərvətlərin toplanmasına və öyrənilməsinə cəlb etmək məqsədi daşıyır. Sonra Samux rayon icra hakimiyyəti başçısı tərəfindən Samux rayon Heydər Əliyev Mərkəzinin direktoru Aygün Həsənzadə və digər əməkdaşlar Fəxri Fərmanla mükafatlandırılıb. Tədbirdə müntəzəm olaraq mərkəzlə əməkdaşlıq edən idarələrə təşkilatlara və könüllü gənclərə Samux rayon Heydər Əliyev Mərkəzi tərəfindən təşəkkürnamələr təqdim olunub.

Samir

Əli Orucov: "Etibar Məmmədovun AMİP-ə sədrlik etməsi gündəmdə deyil"

"Ümumiyyətlə Azərbaycan Milli İstiqlal Partiyasında (AMİP) nəzərdə tutulan dəyişikliklər köklü dəyişikliklər deyil". Bunu SİA-ya Milli İstiqlal Partiyasının (AMİP) Mərkəzi Şurasının üzvü Əli Orucov deyib. Onun sözlərinə görə, AMİP-in əsas ana xətti, əsas müddəaları öz qüvvəsində qalır: "Sadəcə olaraq müəyyən proseduralı qaydalar var. O mənada demək istəyirəm ki, ciddi dəyişikliklər nəzərdə tutulmayıb". Etibar Məmmədovun AMİP-ə yenidən sədr qayıtması məsələsinə gəlincə isə bu, ümumiyyətlə gündəmdə deyil: "Bu gün AMİP ən yüksək mövqedədir. Partiyanın imici müvafiq Nizamnamə ilə də təsdiqlənmişdir".

Binəqədiddə “Qarabağ həftəsi” layihəsi çərçivəsində silsilə tədbirlər keçirilib

Binəqədi rayon icra hakimiyyəti, Yeni Azərbaycan Partiyası Binəqədi rayon təşkilatı və Binəqədi rayon gənclər və idman idarəsinin təşəbbüsü, 126, 244 və 283 nömrəli orta məktəblərin birgə təşkilatçılığı ilə “Qarabağ həftəsi” layihəsi çərçivəsində Şuşa rayonu haqqında geniş təqdimat mərasimi keçirilib.

Təqdimat mərasimi Azərbaycanın dövlət himninin səsləndirilməsi və şəhidlərimizin əziz xatirəsinin bir dəqiqəlik sükutla yad etməklə başlanıb. Daha sonra 126, 244 və 283 sayılı orta məktəblərin istedadlı şagirdlərinin təqdimatında Şuşa rayonu haqqında ətraflı məlumat verilib. Zəngin ssenari əsasında hazırlanmış təqdimatda Şuşa rayonuna həsr olunmuş şeirlər, mahnılar və muğamlar ifa edilib, “Vaqif” pyesi əsasında səhnəcik göstərilib. Təqdimat mərasiminin ssenari müəllifi, 126 sayılı orta

nı, hər bir şagirdin vətənpərvərliyin təbliğinə yönəlmiş bu işdə böyük əzmkarlıq nümayiş etdirdiklərini bildirdilər. Qeyd olunub ki, Azərbaycan dövləti Qarabağ həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində böyük işlər görür, genişmiqyaslı tədbirlər həyata keçirir. Xüsusilə, Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, millət vəkili Mehriban xanım Əliyevanın birbaşa təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə əzəli torpaqlarımız olan Qarabağın ermənilər tərəfindən işğal edilmə-

məktəbin direktoru, şair, publisist Şəmsi Qoca “Qarabağ həftəsi” layihəsinin təşəbbüskarlarına kollektiv adından təşəkkürünü bildirdi.

Mərasimdə çıxış edən 244 sayılı orta məktəbin direktoru Yəhya Abbasov, 283 sayılı orta məktəbin direktoru Tünzalə Zeynalova Şuşa rayonunun təqdimatına böyük həvəslə hazırladıkları

si faktı bütün dünyaya bəyan edilib və oranın tarixi və mədəni həyatı geniş təbliğ olunur. Tədbirə yekun vuran YAP Binəqədi rayon təşkilatının sədri Ramiz Göyüşov “Qarabağ həftəsi” layihəsi ilə bağlı fikirlərini bölüşüb. Diqqətə çatdırıb ki, bu layihənin irəli sürülməsində əsas məqsəd vətənpərvərliyin təbliği, Qarabağ həqiqətlərinin, onun erməni işğalçıları tərəfindən zəbt

olunması faktını dənə-dənə xatırlamaq və gənclərə çatdırmaqdır. Bu layihə öz fərqli süjet xəttinə və əhatə etdiyi tarixə, coğrafi əraziyə görə təkəcə Binəqədi rayonu hüdudlarında deyil, bütün Bakı şəhəri və ölkə üzrə önəmli yer tutur. R.Göyüşov, həmçinin Şuşa rayonu haqqında hazırlanan təqdimatın yüksək peşəkərliklə təşkil edildiyinə görə təşkilatçılara, məktəblərin müəllim və şagird kollektivinə öz minnətdarlığını ifadə edib.

“Qarabağ həftəsi” layihəsi çərçivəsində Qubadlı rayonu haqqında təqdimat keçirilib

“Qarabağ həftəsi” layihəsi çərçivəsində keçirilən növbəti tədbir Qubadlı rayonunun təqdimatına həsr olunub. Binəqədi rayon icra hakimiyyəti, YAP Binəqədi rayon təşkilatı və Binəqədi rayon gənclər və idman idarəsinin birgə təşəbbüsü, “İdrak” Liseyinin təşkilatçılığı ilə “Qarabağ həftəsi” layihəsi

çərçivəsində Qubadlı rayonu haqqında “Qubadlıya apar məni” adlı təqdimat keçirilib. Təqdimatdan öncə “İdrak” Liseyinin heyətində milli geyimli oğlan at belində gələrək, qonaqpərvərliyin rəmzi olaraq bütün qonaqları və Qubadlıdan olan ağsaqqalları adət-ənənələrimizə uyğun şəkildə salamlayıb. Daha sonra təqdimat rəsmi hissə ilə liseyin akt zalında davam etdirilib. Azərbaycanın dövlət himni səsləndirilib və şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Təqdimatı giriş sözü ilə “İdrak” Liseyinin təsisçisi və direktoru Mönsüm Alışov açaraq vətənpərvərlik mövzusunda həsr olunmuş layihələrin əhəmiyyətindən danışdı.

Təqdimatda Qubadlı rayonunun tarixi və etimologiyası haqqında “Tariximiz qan yaddaşımızdır” adlı slyadlar təqdim edilib, rayonun coğrafiyası, tarixi abidələri barədə ətraflı məlumat verilib. Təqdimatda çıxış edən Qubadlıdan olan ağsaqqallar Qubadlı ra-

yonu haqqında xatirələrini bölüşüblər. Qubadlının zəngin tarixindən, adət-ənənələrindən danışdılar. Təqdimatda yekun nitqi söyləyən YAP Binəqədi rayon təşkilatının sədri Ramiz Göyüşov Binəqədi rayonunda müxtəlif aktual mövzularda həsr olunmuş silsilə layihələrin və tədbirlərin keçirildiyini diqqətə çatdırıb. “Qarabağ həftəsi” layihəsinin də rayon rəhbərliyinin dəstəyi ilə reallaşdırılan uğurlu layihələrdən biri olduğunu söylədi. Bu layihə haqqında ətraflı məlumat verərək, vətənpərvərliyin təbliğinin mühüm missiya olduğunu vurğuladı. O bildirib ki, Azərbaycan xalqı məğrur xalqdır, öz torpaqlarının müdafiəsindən qorxmur və müharibəyə hər zaman hazır olduğunu bəyan edir. Elə bu ilin 2-5 aprel tarixlərində cəbhə bölgəsində baş verən hadisələr və igid oğullarımızın Vətən uğrunda şəhid olması bunu bir daha sübut edib.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA

28 May - Respublika Günü münasibətilə Səbail məktəbliləri arasında şahmat turniri keçirilib

Səbail rayon icra hakimiyyəti, YAP Səbail rayon təşkilatı və Azərbaycan Şahmat Federasiyasının birgə təşkilatçılığı ilə 28 May - Respublika Günü münasibətilə rayon məktəbliləri arasında şahmat turniri keçirilib. Səbail rayonunun 6 nömrəli məktəb-liseyində keçirilən turnirdə rayonun 10 məktəbinin (6, 7, 49, 50, 91, 132-134, 162, 189-190, 236, 239), ümumilikdə 40 nəfər şagirdi yarışdı. Turnirin açılış mərasimində YAP Səbail rayon təşkilatının sədri, Milli Məclisin deputatı, professor Şəmsəddin Hacıyev, Azərbaycan Şahmat Federasiyasının vitse-prezidenti Faiq Həsənov, beynəlxalq grossmeysterlər Eltac Səfərlı və Arkadi Naydiç iştirak ediblər. Turnirin sonunda yarışda iştirak edənlər arasında ən yüksək xal toplayan birincilər fəxri kuboklar və medallarla təltif olunub.

RƏFİQƏ HÜSEYNOVA

Doktorantura təhsilinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı “Nizami” layihəsi” müzakirə olunub

“Beynəlxalq elmi əlaqələrin dinamik inkişafı və dünya elmi nailiyyətlərinin öyrənilməsi Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının həyata keçirdiyi elm siyasətinin əsas istiqamətlərindəndir”. Bu fikirləri AMEA-nın prezidenti, akademik Akif Əlizadə Rəyasət Heyətinin dünən keçirilən iclasında səsləndirib. Ölkədə təhsil sahəsində aparılan islahatların bakalavr və magistratura pillələrində əhəmiyyətli nəticələr verdiyini söyləyən akademik, beynəlxalq elm aləminə tam inteqrasiya üçün elmi dərəcələr üzrə də islahatlara ehtiyac yarandığını qeyd edib. Bildirib ki, bu istiqamətdə 2015-ci ilin dekabr ayından etibarən Avropa Komissiyasının Erasmus+ Programı çərçivəsində “Azərbaycanda doktorantura təhsilinin Avropa ali təhsil tələblərinə uyğun yenidən qurulması və inkişafı - Nizami” layihəsi fəaliyyətə başlayıb. Layihənin baş koordinatoru Fransa Respublikasının Monpelye Universitetidir.

Akademik onu da əlavə edib ki, layihə çərçivəsində AMEA-da və respublikanın ali təhsil müəssisələrində doktorluq təhsil sisteminin dünya standartlarına uyğunlaşdırılması üçün yeni modelin hazırlanması nəzərdə tutulub. Bu da, öz növbəsində AMEA qarşısında doktorantura təhsilində islahatlar istiqamətində öhdəliklər yaradır.

İclasda AMEA-nın elmi qurumlarına Azərbaycanda doktorantura təhsilinə dair təkliflərin hazırlanması tapşırılıb. Həmçinin layihə çərçivəsində cari işlərin həyata keçirilməsi, təkliflərin toplanması və sistemləşdirilməsi üçün AMEA-da işçi qrupun yaradılması qərara alınıb. Bundan başqa, Rəyasət Heyəti aparatının müvafiq idarələrinə layihə çərçivəsində beynəlxalq öhdəlik və əsas vəzifələrin həyata keçirilməsi, eləcə də layihə ilə bağlı ictimaiyyətin məlumatlandırılması və onun populyarlaşdırılmasının təmin edilməsinə dair tapşırıqlar verilib.

NƏZAKƏT

26 may 2016-cı il

Nizami rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri Dövlət Bayrağı Meydanında olublar

Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Nizami rayon təşkilatının fəalları və rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri və məktəbliləri 28 May - Respublika Günü münasibətilə Dövlət Bayrağı Meydanı Kompleksində olublar. Burada qonaqlara kompleksin yaranma tarixi haqqında məlumat verilib. Bildirilib ki, Dövlət Bayrağı Meydanının təməli 2007-ci il dekabrın 30-da Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə qoyulub. Meydan üçün seçilmiş yer Dövlət Bayrağının paytaxtın müxtəlif nöqtələrindən görünməsinə imkan yaradır. 2010-cu il sentyabrın 1-də isə Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin iştirakı ilə Dövlət Bayrağı Meydanının təntənəli açılış mərasimi keçirilib.

Qeyd edilib ki, meydandakı bayraq dirəyinin hündürlüyü 162 metrdir. Qurğunun ümumi çəkisi 220 tondur. Bayrağın eni 35 metr, uzunluğu 70 metr, ümumi sahəsi 2450 kvadratmetr, çəkisi isə təqribən 350 kiloqramdır. Diqqətə çatdırılıb ki, meydana qurulmuş Azərbaycan Respublikasının gerbi, dövlət himninin mətni və ölkəmizin xəritəsi qızıl suyuna salınmış bürüncdən hazırlanıb. YAP Nizami rayon təşkilatının fəalları və rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri, məktəbliləri Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə meydana səkkizguşəli ulduz formasında yaradılmış Dövlət Bayrağı Muzeyi ilə də tanış olublar. Bildirilib ki, muzeydə müxtəlif dövrlərdə Azərbaycan ərazisində mövcud olmuş dövlətlərin, xanlıqların, o cümlədən İrəvan xanlığının bərpa olunmuş bayraqları, həmçinin XVII-XVIII əsrlərə aid bayraqların uc elementləri, gerblər, Azərbaycan Respublikasının müxtəlif illərdə qəbul olunmuş konstitusiyaları, poçt markaları, pul nişanlarının nümunələri, orden və medalları nümayiş etdirilib.

Muzeydə, həmçinin Ümummilli Lider

Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə müstəqil Azərbaycan dövlətinin yaranması, formalaşması və inkişafını, Prezident İlham Əliyevin ölkəmizin tərəqqisi ilə bağlı fəaliyyətini əks etdirən çoxsaylı fotolar və sənədlər, Ulu Öndər Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin ali dövləti vəzifəyə seçildikdən sonra andiçmə mərasimlərində öpdük-ləri dövlət bayraqları, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanının bayrağı, silahlı qüvvələrin qoşun növlərinin döyüş bayraqları və mərasim geyimləri nümayiş olunur.

Qeyd edilib ki, dünyada bu cür nadir muzeylərdən biri olan Dövlət Bayrağı Muzeyində, həmçinin Ginnes dünya rekordları təşkilatının Azərbaycanın dövlət bayrağı dirəyinin dünyada ən hündür bayraq dirəyini olduğunu təsdiq edən sertifikatı, müxtəlif kitablar, fotoşəkillər, 1918-1920-ci illərdə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Türkiyədəki səfirliyinin binası üzərində dalğalanmış bayraq da nümayiş olunur. Dövlət Bayrağı Meydanı ilə tanışlıq qonaqlarda zəngin təəssürat yaradıb.

R.HÜSEYNOVA

Kinematografçılar İttifaqı müsabiqə ELAN EDİR

Azərbaycan Respublikası Kinematografçılar İttifaqı "YENİ NƏFƏS-II" adlı qısametrajlı ssenari müsabiqəsi elan edir.

Məqsəd:

Müsabiqə kinematografiya sahəsində gənclərin yaradıcılıq fəaliyyətini inkişaf etdirmək, gənc və istedadlı müəllifləri aşkara çıxarmaq, həmçinin milli kinomuzaya yeni fikir, yeni nəfəs gətirmək məqsədi ilə keçirilir.

Müsabiqə həm də digər sahələrdə çalışan gənclərə, kinoda özlərini sınamaq imkanı yaratmaq və bununla da, mövcud rəqabəti gücləndirmək mövqeyi tutur.

Şərtlər:

- Yaşı 35-ə qədər olan bütün şəxslər müsabiqəyə ssenarisini təqdim edə bilər.
- Müsabiqəyə istənilən janrdə, bədii, sənədli və animasiya ssenariləri qəbul olunur.
- Müsabiqəyə təqdim olunan ssenarinin hüquqları müəllifə məxsus olmalı, satılmalı və çəkiliş dövründə olmamalıdır.
- Ssenari orijinal, yəni, ekranlaşdırılmamış olmalıdır.
- Qısametrajlı film üçün nəzərdə tutulmuş ssenarilər müsabiqəyə 20 səhifədən çox olmamaq şərti ilə, üç nüsxədə, çap olunmuş və CD diskdə rəqəmsal daşıyıcıda təqdim olunmalıdır.
- Şrift Courier New, ölçü 12 tələb olunur.
- Çap olunmuş ssenarilərdə müəllifin ad və soyadı qeyd olunmamalıdır.
- Müəllif ssenari ilə birgə tərcümeyi-halını da təqdim etməlidir.
- Hər bir müəllif 3 (üç) ssenaridən artıq təqdim edə bilməz.
- Müsabiqəyə təqdim olunan ssenarilər geri qaytarılmır.
- Ssenarilər 31 iyul 2016-cı il tarixinə kimi Azərbaycan Respublikası Kinematografçılar İttifaqının ünvanına göndərməlidir.
- Ünvan: Azərbaycan Respublikası Kinematografçılar İttifaqı, Bakı şəh. Səməd Vurğun küç.43/ World Business Center 16-cı mərtəbə

Qaydalar:

Müsabiqənin peşəkar münisflər heyətini Azərbaycan Respublikası Kinematografçılar İttifaqı təyin edir. Münisflər heyəti məxfi seçim nəticəsində dörd ssenarini qiymətləndirəcək. Qalib ssenarilər pul mükafatı və diplomla təltif olunacaq:

- Qran Pri - 3000 manat (Ekranlaşdırılması nəzərdə tutulub)
- I yer 2000 manat
- II yer 1500 manat
- III yer 1000 manat

Müsabiqənin nəticələri 2016-cı ilin sentyabr ayında açıqlanacaq.

**Əlaqə üçün: Tel: +99412 597-48-04
Fax: +99412 597-48-03
Mob: +99451 427-41-03
arki.2012@mail.ru**

İnformasiya dəstəyi:

"AZƏRTAC", "Trend", "Day.az", "Səs", "Mədəniyyət", "Kaspi" qəzetləri

Azərbaycan Respublikası Kinematografçılar İttifaqı

"YENİ NƏFƏS-II"
adlı qısametrajlı ssenari müsabiqəsi elan edir.

Məqsəd:
Müsabiqə kinematografiya sahəsində gənclərin yaradıcılıq fəaliyyətini inkişaf etdirmək, gənc və istedadlı müəllifləri aşkara çıxarmaq, həmçinin milli kinomuzaya yeni fikir, yeni nəfəs gətirmək məqsədi ilə keçirilir.
Müsabiqədə həm də digər sahələrdə çalışan gənclərə, kinoda özlərini sınamaq imkanı yaratmaq və bununla da, mövcud rəqabəti gücləndirmək mövqeyi tutur.

Şərtlər:
• Yaşı 35-ə qədər olan bütün şəxslər müsabiqəyə ssenarisini təqdim edə bilər.
• Müsabiqəyə istənilən janrdə, bədii, sənədli və animasiya ssenariləri qəbul olunur.
• Müsabiqəyə təqdim olunan ssenarinin hüquqları müəllifə məxsus olmalı, satılmalı və çəkiliş dövründə olmamalıdır.
• Ssenari orijinal, yəni, ekranlaşdırılmamış olmalıdır.
• Qısametrajlı film üçün nəzərdə tutulmuş ssenarilər müsabiqəyə 20 səhifədən çox olmamaq şərti ilə, üç nüsxədə, çap olunmuş və CD diskdə rəqəmsal daşıyıcıda təqdim olunmalıdır.
• Şrift Courier New, ölçü 12 tələb olunur.
• Çap olunmuş ssenarilərdə müəllifin ad və soyadı qeyd olunmamalıdır.
• Müəllif ssenari ilə birgə tərcümeyi-halını da təqdim etməlidir.
• Hər bir müəllif 3 (üç) ssenaridən artıq təqdim edə bilməz.
• Müsabiqəyə təqdim olunan ssenarilər geri qaytarılmır.
• Ssenarilər 31 iyul 2016-cı il tarixinə kimi Azərbaycan Respublikası Kinematografçılar İttifaqının ünvanına göndərməlidir.
• Ünvan: Azərbaycan Respublikası Kinematografçılar İttifaqı, Bakı şəh. Səməd Vurğun küç. 43/ World Business Center 16-cı mərtəbə

Qaydalar:
Müsabiqənin peşəkar münisflər heyətini Azərbaycan Respublikası Kinematografçılar İttifaqı təyin edir. Münisflər heyəti məxfi seçim nəticəsində dörd ssenarini qiymətləndirəcək. Qalib ssenarilər pul mükafatı və diplomla təltif olunacaq:
• Qran Pri - 3000 manat (Ekranlaşdırılması nəzərdə tutulub)
• I yer 2000 manat
• II yer 1500 manat
• III yer 1000 manat
Müsabiqənin nəticələri 2016-cı ilin sentyabr ayında açıqlanacaq.

Əlaqə üçün: Tel: +99412 597-48-04
Fax: +99412 597-48-03
Mob: +99451 427-41-03
arki.2012@mail.ru

İnformasiya dəstəyi:

AZƏRTAC, Trend, Day.Az, SƏS QAZƏTİ, Mədəniyyət, KASPI

Böyük rus yazıçısı Fyodor Mixayloviç Dostoyevskinin yaradıcılığı XX yüzilliyin mənəvi həyatına əsaslı təsir göstərmiş, ədəbi modernizm, ekzistensializm, psixologiya, ilahiyyat və ədəbi tənqidin müxtəlif məktəbləri onun ideyalarının, bilavasitə təsiri altında formalaşmışdır. Moskvada qatı dindar ailəsində doğulmuş Dostoyevski hərbi həkim olan atasının tələbi ilə hərbi-mühəndislik akademiyasına daxil olmuşdur. Lakin akademiyanı bitirdikdən sonra (1848) ixtisasını atmış, özünü bütövlükdə ədəbi yaradıcılığa həsr etmişdir.

1847-ci ildə Dostoyevski sosialistlər dərəcəsinə getməyə başlayır və tədricən dəmək pərdəsi altında fəaliyyət göstərən inqilabterrorçu təşkilata cəlb edilir. Terrorçular çara qarşı sui-qəsd təşkil etməyə cəhd göstərilir. Qəsd baş tutmur, dəmək üzvləri həbs olunur (1849) və ölüm cəzasına məhkum edirlər. Lakin çar lap güllələnmə ərafəsində edamı Sibirə sürgünlə evez edir. Yaşanmış iztirablar Dostoyevskinin dünyagörüşünü bütövlükdə dəyişdirir. Sosializm ideyasından məyus olan Dostoyevski daha inqilabi-zorakılığı mübarizə metodu kimi qəbul etmək istəmir. On ildən sonra sürgündən qayıdan Dostoyevski ədəbi yaradıcılığa qurşanır, başlıca mövzuları ləyaqət, mərhəmət, fərdi məsuliyyət və insan qəlbinin rəhmdilliyinə inam olan dahiyane romanlarını yaradır.

Dostoyevskini ən çox insan münasibətlərinin psixologiyası maraqlandırır, lakin o, gənclik illərindən cəlb olunduğu sosial-siyasi problemlərə də böyük diqqət yetirir. Onun "Ölü evdən qeydlər", "Karamazov qardaşları", "Əcinnələr" romanları peyğəmbərane əsərlər sayılır. Belə ki, Dostoyevskinin yaratdığı, onun müasirləri olan peşəkar inqilabçıların portreti onların 1917-ci ildə hakimiyyətə gəldikdən sonra nümayiş etdirdikləri

əsərlərin yalnız kiçik bir qismi, lakin ən məşhurlarıdır.

Dostoyevskinin bədbin proqnozları çin oldu və XX yüzillik Lenin, Hitler, Mao Tzedunun və bunlardan da xırda çoxsaylı "millət ataları"nın simasında "bəşəriyyətin xoşbəxtliyi naminə dünyanın yarısını yandımağa cəhd etmiş böyük inkvizitorları" üz bəsuret seyr edə bildi.

Hadisələr İspaniyada, Sevilyada, inkvizisiyanın ən dəhşətli dövründə cərəyan edir, elə bir dövrde ki, o vaxt hər gün ölkədə tonqallar çatılır və mənfur kafirləri tonqallarda yandırır dırlar...

Və budur, o (İsa Peyğəmbər), bir anlığa olsa da xalqın gözüne görünməkdə... Zülm çəkən, iztirab içində olan, böyük günahlara batmış, amma yenə də onu körpə kimi sevən xalqın gözüne görünmək istədi.

Ah, əlbəttə, bu, onun özünün vəd etdiyi zühur, axır zaman günü, məşriqdən məğribə qədər işıq saçan şimşək kimi qəfildən baş verəcək, şöhrəti yer-göyü bürümüş o peyda zühur günü deyildir. Yox, o, heç olmazsa bir anlığa öz övladlarına baş çəkmək və bunu, məhz kafirlərin tonqallarının çatırtı ilə yandığı yerdə etmək arzusunda düşmüşdü. O özünün hədsiz mərhəməti üzündən bir daha, on beş əsr bundan qabaq adamların arasında gəzdirdi kimi, insan qiyafe-

ğu-suala tutan? Birinci sualı yada sal onun məzmunu hərfən olmasada, mənaca belədir: "Sən xalq arasına getmək istəyirsən və yalın əllə hansısa bir azadlıq vəd edərək gedirsən, onlar özlərinin sadəlövlüyü və anadangəlmə nadanlığı üzündən onun mənasını belə başa düşə bilməyəcəklər, onlar azadlıqdan qorxur və vahiməyə düşürlər, çünki heç vaxt insan üçün, bəşər cəmiyyəti üçün azadlıqdan daha dözülməz heç bir şey olmayıb! Bəs bu çılpacaq, qızmar səhradakı daşları görürsənmi? Onları çörəyə çevir, onda insanlar sürü kimi sənə arxanıza qaçacaq, sənə minnətdar və itaətkar olacaq, daim həyəcan keçirəcəklər ki, sən əllərini onların üstündən götürsən, o saat onların çörəkləri də kəsiləcək.

Amma sən insanı azadlıqdan məhrum etmək istəmədin və bu təklifi rədd etdin, çünki fikirləşdin ki, əgər itaət çörək bahasına satın alınbsa, hansı azadlıqdan danışmaq olar? Sən etiraz etdin ki, insan təkə ruzi ilə yaşamır, lakin bilirsənmi ki, həmin bu dünyəvi ruzisi naminə Yer ruhu sənə üzünə duracaq, sənə savaşaacaq və sənə məğlub edəcək.

Bilirsənmi ki, əsrlər keçəcək və bəşəriyyət öz müdrik və elmi adamlarının (sosialistlərin - red.) dili ilə deyəcək ki, cinayət yoxdur, deməli, günah da yoxdur, yalnız

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVD F

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Fyodor Dostoyevskinin azadlıq ideyası

davranışa tam uyğun gəlir.

Əvvəlcə "Karamazov qardaşları"nın bir fəslə kimi nəzərdə tutulmuş və çap edilmiş "Böyük inkvizitor" povestində Dostoyevski yaranmaqda olan demokratiyanın başlıca və həlledilməz problemlərindən birinə azadlığın daşınması bu qədər çətin olan "ağır yükü" probleminə müraciət edir.

Azadlıq məqsəddir, yoxsa yalnız xoşbəxtliyə nail olmaq ələtidir? Azadlıqdan yalnız ayrı-ayrı güclü şəxsiyyətlər istifadə edə bilərlər, bəs onda daimi himayəyə ehtiyacı olan milyonlarca zəif nə etsin? İnsan üçün hansı yaxşıdır: azad cəmiyyətdə bədbəxtlik, ya totalitar rejim şəraitində xoşbəxtlik?

"Böyük inkvizitor" əsəri dünyada yeni ədəbi ənənənin antiutopiya romanlarının əsasını qoydu. Bu əsərlər Dostoyevskinin başladığı mövzunun müzakirəsinin davamı idi: insani zərən xoşbəxt eləmək mümkündürmü və ümumi xoşbəxtlik naminə insanı qurban vermək olarmı? Vladimir Zamyatinin "Biz", Oldos Hakslinin "Yeni şanlı dünya", Corc Oruellin "1984", Entoni Bercesin "Yaylı portağal", Ken Kizinin "Ququ quşu yuvası üzərində uçuş"... Bunlar azadlıqsız xoşbəxtliyə malik cəmiyyəti təhlil edən

sində adamların arasından keçir. O, cənub şəhərinin "qızmar" geniş küçələrinə enir; bu, həmin şəhərdir ki, bir qədər əvvəl orada kralın, saray əyanlarının, cəngavərlərin, kardinalların və gözəl-göyçək saray xanımlarının iştirakı ilə bütün Sevilyanın saysız-hesabsız əhəlinin gözü qabağında kardinal - böyük inkvizitor Allahın şərəfinə az qala yüz nəfər kafirin hamısını birdən tonqalda yandırmışdı.

O, gözə görünmədən sakitcə peyda olmuşdu, lakin qərribədir, hamı onu tanıyır... Xalq yenilməz bir qüvvə ilə ona tərəf can atır, onu dövrəyə alır, onu əhatə edənlerin sayı get-gedə artır, onlar onun ardınca gedirlər. O, onların halına hədsiz acıdığına ifadə edən sakit bir təbəssümlə onların arasından keçir. Onun ürəyində Məhəbbət günəşi yanır, gözlərindən işıq, Ziya və Qüvvət şüaları saçılır və bu şüalar insanların üstünə süzülərək cavab sevgisi ilə onların qəlblərini sarsıdır. O, əllərini geniş açıb adamlara tərəf uzadır, onlara xeyir-dua verir və onun bədəninə, nəinki bədəninə, hətta paltarlarına toxunanda, onlarda şəfəverici qüvvə təzahür edir.

Özün qərara gəl, kim haqlı imiş - sən, yoxsa o vaxt sən sor-

aclar var. "Əvvəlcə onları yedirt, sonra onlardan xeyirxah işlər tələb et! Sənə qarşı qaldırılan bayrağın üstündə belə yazacaqlar, sənə məbədin də bu bayraqla dağıdılacaqdır..."

Ah, biz olmasaq, onlar heç vaxt, heç vaxt özlərini dolandıra bilməzlər! Nə qədər ki, onlar azad olaraq qalırlar, heç bir elm onlara ruzi verməyəcək, axırı da bu olacaq ki, onlar öz azadlıqlarını bizim ayaqlarımız altına atıb deyəcəklər: "Yaxşısı budur ki, bizi kölə edin, amma bizi yedirin".

Sən onlara göylərin ruzisini vəd etmişdin, lakin yenə təkrar edirmən, zəif, daim günahkar və daim naşükür olan insan tayfasının nəzərində o, dünya ruzisinə bərabər ola bilermi? Və əgər minlərcə, on minlərcə adam göylərin ruzisi naminə sənə arxanıza gətse, göylərin ruzisindən ötrü çörəkdən əl çəkmək iqtidarında olma- mlyonlarca mənəvi məxluqun aqibəti necə olacaq?

Bəlkə səndən ötrü yalnız on minlərcə böyük və güclü bəndə əzizdir, yerdə qalan, dənizdəki qum qədər sayı-hesabı bilinməyən zəif, lakin sənə sevən milyonlar isə böyüklər və güclülər üçün yalnız material olmalıdır? Xeyr,

bizdən ötrü zəiflər də əzizdir. Onlar günahkardır, qiyamçıdır, lakin axırda onlar həm də itaətkar olacaqlar.

Biz isə deyəcəyik ki, sənə itaət edirik və sənə xatirinə ağalığ edirik. Biz yenə onları aldadacağıq, çünki biz daha sənə özümüzə yaxın buraxmayacağıq. Onları aldatmağımız bizə də əzab-əziyyət verəcək, çünki yalan danışmağa məcbur olacağıq.

Səhradakı birinci sualın mənası bundan ibarətdir və sən hər şeydən uca saydığın azadlıq naminə bunu rədd etməliydin. Halbuki bu sualda dünyanın böyük bir sirri vardı. Sən "ruzini qəbul etməklə istər ayrıca bir məxluqun, istərsə də bütün bəşəriyyətin ümumi, əzəli və əbədi bir qüvvəsi sualına cavab vermiş olardın. Budur həmin sual: "Kime sitayiş etməli?"

İnsan azad qalanda ondan ötrü pərəstiş etməli olduğu kimsəni mümkün qədər tezliklə axtarıb tapmaq qayğısından daha aramsız və

bundan daha iztirablı bir qayğı yoxdur. Lakin insan sitayiş etməkdən ötrü o kimsəni axtarır ki, onun sitayiş edilməyə şəxsiz ləyaqəti olsun, o dərəcədə şəxsiz olsun ki, bütün adamlar hamısı birdən, hamılıqla ona sitayiş etməyə razı olsunlar. Ona görə ki, bu yazıq məxluqların qayğısı təkə mənim, ya başqa birisinin sitayiş etməli olduğu varlığı axtarıb tapmaqdan ibarət deyil, onların qayğısı elə bir varlığı axtarıb tapmaqdan ibarətdir ki, ona hamı etiqad bəsləsin və hamı sitayiş etsin, özü də hökmən hamı birlikdə sitayiş etsin. Bax, bu sitayişin ümumi olması tələbatı əsrlər boyu həm hər bir ayrıca fərdin, həm də bütün bəşəriyyətin ən başlıca iztirabıdır.

Sən bəşər təbiətinə xas olan bu sirri bilirdin, sən bunu bilməyə bilməzdin, lakin sən hamını sənə şəxsiz sitayiş etməyə məcbur etmək üçün sənə təklif edilən yeganə mütləq bayrağı - "çörək bayrağını" rədd etdin, özü də onu azadlıq və göylərin ruzisi naminə rədd etdin. Gör sən bundan sonra nə etməsən?! Özü də yenə hamısını azadlıq naminə!

Vahid Ömərov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

SİYASİ RAKURS

Əli Kərimlinin Fuad Qəhrəmanlı arqumentsizliyi

Yaxud söz və internet azadlığı insanları üsyana və qiyama çağırmaq demək deyil

AXCP sədrinin müavini Fuad Qəhrəmanlının ötən il Nardaranda baş verən olaylar zamanı insanları radikal dini çağırışlar və bu kimi digər üsullarla sosial şəbəkədə dövlətə qarşı üsyana çağırması, sözsüz ki, onun həbsi ilə nəticələndi. Daha dəqiq desək, Qəhrəmanlının antidövlətçilik istiqamətində etdiyi qeyri-qanuni çağırışları, bilavasitə Azərbaycana qarşı fəaliyyət göstərən qaranlıq xarici dairələrin sifarişini həyata keçirən Tale Bağırzadənin, eləcə də onun ətrafındakı silahlı qruplaşmanın müdafiəsinə hesablanmışdı. Bu gün F.Qəhrəmanlı, yaxud da AXCP sədri Ə.Kərimli bu danılmaz isbatı nə qədər inkar etmələrinə baxmayaraq, görünən budur ki, hazırda T.Bağırzadəni müdafiə etməyin arxasında müəyyən maraqlar dayanıb. Sual olunur, özünü siyasi partiyanın ikinci şəxsi hesab edən bir nəfərini radikal dini silahlı qruplaşmanın üzvlərinin həbsi zamanı bu qədər əl-ayağa düşməsində, onların "günahsız" olmalarını iddia etməsində daha hansı maraqlar dayanıb?

Bəzi diqqətçəkici nüanslar

İstər-istəməz belə bir amil nə-

zərə çarpır ki, əgər Ə.Kərimlinin müavini xarici kəşfiyyat orqanlarının Nardaranda göndərdiyi emis-sarlarını açıq qaydada müdafiə edib, insanları dövlətə qarşı çıxmağa səsəyirsə, demək, bu işdə onun, eləcə də sədrinin də barməğinin olması şübhə doğurmur.

Bu gün də eyni halı dağdıçılıq və xəyanətkarlıq prinsipi üzərində fəaliyyət göstərən radikal müxalifət partiyası olan AXCP-də müşahidə etməkdəyik. Lakin bəzi diqqətçəkici nüanslarla.

Məsələn, F.Qəhrəmanlı nardaranlıları və ümumiyyətlə, ölkəmizin inancılı vətəndaşlarını "facebook" sosial şəbəkəsi vasitəsilə qiyama çağırıbsa, buna görə həbsə məruz qalıbsa, indi onun sədri Ə.Kərimli sözügedən mövzunu tamamilə başqa istiqamətə yönəldirməyi "Azadlıq" qəzetindəki qələm dağarcıqlarına tapşırıb.

Şantajın ağızını söz və internet azadlığına tərəf dəyişdirib

Söhbət bu dəfə T.Bağırzadədən deyil, ölkədə söz və internet azadlığından gedir. Söz yox ki, Ə.Kərimlinin "döst-xətti" təsirini bağışlayan, yazıda qeyd olunur ki, sən demə "AXCP sədrinin müavini-nə qarşı ittiham ölkədə söz və internet azadlığı haqda bəyanatları darmadağın edir". Gülməlidir, deyilmi? Bir müddət əvvəl ölkədə inancılılara qarşı "diskriminasiya siyasəti" yürüdüldüyünü iddia edən Ə.Kərimli bu iddianın onun maraqlarının təmin olunmasına heç bir effekt vermədiyini gördükdən sonra şantajın ağızını söz və internet azadlığına tərəf dəyişdirib.

"AXCP sədrinin müavini F.Qəhrəmanlı feysbukda yazdığı statuslara görə həbs olundu və rəsmi itihama da bu öz əksini

tapdı"-deyə başqa imza ilə yazan, yaxud da başqasına yazdıran Kərimli ortada kifayət qədər dəlil və sübutların olduğu bir halda ictimai rəyi çaşdırmağa yönəlmiş digər böhtana əl atıb. O deyib ki, guya F.Qəhrəmanlının yazdığı statuslar təhrif olunub, üstəlik, status əlavələr (?!?) də edilib.

Görəsən, Əli Kərimlini həqiqətənmi Fuad Qəhrəmanlının həbsi bu qədər narahat edir?

Ümumiyyətlə, Kərimli hər ağlına gələni iddia edərək, belə bir münasibət sərgiləyir ki, guya Qəhrəmanlının həbsi, məhz onun internetdən istifadəsinə, işlətdiyi sözlərinə görədir. Amma Qəhrəmanlının statuslarına guya hakimiyyət tərəfindən dəyişiklik və əlavələr edilməsi ilə bağlı ortaya heç bir sübut qoyulmayıb. İndi Ə. Kə-

rimli bu günə qədər törətdiyi bütün alçaqlıqların ən alçaqlığına gedərək, dövlətin yürütdüyü uğurlu siyasi xəttə qarşı bu cür şər-böhtanlar atdırır. Görəsən, Ə.Kərimlini həqiqətənmi F.Qəhrəmanlının həbsi bu qədər narahat edir? Çünki bildiyimiz qədər Qəhrəmanlının həbsindən sonra Kərimlinin onun müdafiəsinə çox az-az, hətta bir-iki dəfə dilə gətirdiyini görmüşük. İndi AXCP sədrinin birdən-birə nəyə görə bu istiqamətdə fəaliyyətini artırması bəzi suallar doğurmağa başlayır. Ona növbəti tapşırığı kimlər verib, bəlkə F.Qəhrəmanlının xarici aqaları..?

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

P.S. Hər halda AXCP sədrinin müavini üzərindəki simulyativ yerdəyişmələri, məhz bu cür düşünməyə zəmin yaradır - arqumentsizlik...

AXCP-Müsavat qarşıdurması

Qarşıduurmalar hansı səbəbdən qaynaqlanır

Bir müddət ara verdikdən sonra AXCP-Müsavat partiyaları arasında uzun illərdə ki, davam edən qarşıdurma və ittihamlar seriyası yenidən alovlanıb. Belə ki, mövzunun köhnəmiş və çeynənmiş olmasına rəğmən, hər iki partiyanın rəhbərliyi hələ də qarşı tərəfləri "satqın" ittihamı ilə atəşə tutur. Hər iki tərəf yenə də "satqınlıq", "xəyanətkar" ittihamı səbəbindən qarşı-qarşıya dayanıb.

Ən qəribəsi də, son bir neçə aydır ki, özlərini cəmiyyətə "ana müxalifət" partiyaları kimi sırımağa cəhd edən Ə.Kərimlinin sədri olduğu Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyası (AXCP) və başqanı A.Hacılı olan Müsavat partiyaları arasında bərişdircilik missiyası təşəbbüsləri nümayiş olunmaqda idi. Ancaq bu gün isə bu təşəbbüs arxasında partiyalararası inteqrasiya marağından daha çox oyunbazlıqlar nəzərə çarpmaqdadır. Bu, heç də təəccüb doğurmur. Çünki dəfələrlə bir-birilərini xəyanətdə, hakimiyyətə işləməkdə, satqıncılıqda, separat danışıqlara getməkdə ittiham edən həmin partiyalar müxtəlif seçkilər ərəfəsində bir araya gəlib "müxalifətin global gücü" qisminə çıxış edirdilərsə, seçkilərdən dərhal sonra köhnə düşmənçilik yenidən baş qaldırırdı.

Hər iki partiyanın çözülməyən çarəsiz "xəstəliyi"

Müsavatla AXCP arasında gedən bu "savaşı" üzde görünən səbəblərinə nəzər saldıqda, bu mənərənin mənasız, çılz olduğu ortaya çıxır. İlk olaraq belə bir nəticəyə gəlinir ki, hər

iki partiyada baş verənlər onların ciddi bir işi ortaya qoya bilmədikləri üzündən baş verir. Amma necə deyirlər, "Dəyirman öz işində, çax-çax baş ağrıdır".

Bu gün elə təsəvvür yaranır ki, Müsavat partiyası ona qarşı ünvanlanan qınaqlara cavab vermək halında deyil. İ.Qəmbərin başqanlıqdan getməsi gözlənilirdi kimi, uzun müddət partiyada qalaqlanıb qalmış problemləri də "qat-qat açır". Daxildəki gərginliyi gizlətmək istəyən partiya funksionerləri bu prosesi fikir plüralizmi kimi təqdim etməyə çalışsalar da, artıq bu "xına, o xınadan" deyil. Göründüyü kimi, Müsavat partiyası "çalxalanır", amma heç də AXCP bu vəziyyətdən istifadə edib, ondan önə çıxmaq gücündə deyil. Çünki bu partiyayı da istefalar öz ağışına alıb. Sədrin sabiq müşaviri Şakir Abbasov İ.Qəmbərlə bağlı "çinadanında" nə varsa açıb-töküb. Bildirib ki, biri xaricə adam keçirməklə, biri pul qoparmaqla məşğul olub: "Məni İ.Qəmbərin adamı adlandırdılar. Müsavat kimdir, siz kimsiniz? Əgər hər ikiniz müxalifət partiyası adını daşıyırsınızsa, millətin halına yanaşmaqda, bir-birinizin üstünə

düşmüsünüz. Özlərinə də demişəm açacağam sandığı, tökəcəyəm pambığı. Bir qrup maaş alan var, adlarını müxalifətçi qoyublar. Düşüblər maaş almayan müxalifətçilərin üstünə ki, biz deyən olmalıdır".

ADP sədrinin müavini Talıyət Əliyev bildirib ki, bu iki partiya arasındakı münasibətlərin kökü hakimiyyətdə olduqları dönmədən başlayır və bu günə kimi də davam edir: "Hesab edirik ki, bu münasibətlərin motivində qrup maraqları dayanır. Bu, təkə iki partiya arasındakı münasibətlərə deyil, ümumilikdə müxalifətdaxili münasibətlərə də mənfi təsir göstərir. Nəticə etibarilə cəmiyyətin müxalifət partiyalarının ətrafında birləşməsinin qarşısını alır. Hesab edirik ki, bu məsələ siyasi mədəniyyətin hələ də formalaşmamasından irəli gəlir. Əks-fikirə dözümsüzlük, məqam olan kimi öz mütəfiqini qaralamaq, siyasi etikaya və əxlaq normalarına riayət etmədən onu təhqir etmək və s. hallar günümüzün reallığıdır. Bütün bu neqativlərin aradan qaldırılması üçün, görünür, hələ zamana ehtiyac var".

Bəlliliklə, guya zaman-zaman bərişiq axtarışına çıxan hər iki partiya nəticə etibarilə daha betər düşmən tərəflərə çevrilərək, sonu olmayan bir yolla gedirlər. Əslində isə, siyasi arenada hər iki partiya yolun sonuna çoxdan gəlib. Ancaq onların düşmənçiliklərinin sonu, ümumiyyətlə, görünmür və bu yolun nə vaxtsa hamar yola çıxacağı isə mümkünsüzdür.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Soyğunçu dəstəyə hökm oxundu

Dünən Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində soyğunçuluqda təqsirləndirilən Orxan Mikayılov və Emin Balayevin cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başa çatıb. Trend-in məlumatına görə, hakim Ramella Allahverdiyevanın sədrliyi ilə keçirilən prosesdə təqsirləndirilən şəxslərə hökm oxunub. Məhkəmənin hökmü ilə O.Mikayılov və E.Balayevin hər biri 5 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. İttihama görə, hər iki şəxs ötən il soyğunçuluq etməkdə sübhəli bilinərək polis əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb. Onlar Cinayət Məcəlləsinin 180-ci (soyğunçuluq) maddəsi ilə ittiham olunublar.

Birinci rübdə BTC vasitəsilə təqribən 9 milyon ton xam neft ixrac olunub

2016-cı ilin birinci rübü ərzində Bakı-Tbilisi-Ceyhan (BTC) vasitəsilə təqribən 9 milyon ton (67 milyon barrel) xam neft ixrac olunub və bu neft Ceyhan limanında 82 tankərə yüklənib.

"bp-Azərbaycan" şirkətindən verilən məlumata görə, uzunluğu 1768 kilometr olan BTC boru kəməri 2006-cı ilin iyun ayında istismara verildəndən bəri bu boru kəməri vasitəsilə, ümumilikdə, təxminən 2,43 milyard barrel (324 milyon ton) xam neft nəql edilib və Ceyhan limanında 3194 tankərə yüklənərək dünya bazarlarına göndərilib. Birinci rübdə BTC vasitəsilə təqribən 9 milyon ton (67 milyon barrel) xam neft ixrac olunub və bu neft Ceyhanda 82 tankərə yüklənib.

Hazırda BTC boru kəməri, əsasən Azərbaycandan "Azəri-Çıraq-Günəşli" nefti və "Şahdəniz" kondensatı daşıyır. Bundan əlavə, BTC vasitəsilə digər xam neft və kondensat həcmələri də, o cümlədən Türkmənistan və Qazaxıstan nefti nəql olunur. Hesabat dövründə BTC üzrə əməliyyat xərclərinə təqribən 29 milyon dollar, əsaslı xərclərə isə 11 milyon dollar xərclənib. BTC Ko.-nun səhmdarları: BP (30,10 faiz); AzBTC (25,00 faiz); Şevron (8,90 faiz); Statoyl (8,71 faiz); TPAO (6,53 faiz); ENİ (5,00 faiz); Total (5,00 faiz); İTOÇU (3,40 faiz); İNPEKS (2,50 faiz); CIECO (2,50 faiz) və ONGC (BTC) Limited (2,36 faiz) şirkətləridir.

İnsan haqları və cinayət hüququ fəlsəfəsi

Dövlət quruculuğu, o cümlədən hüquq sisteminin və qanunvericilik sisteminin yenidən təşkili demokratik inkişaf yoluna qadam qoyan hər bir dövlətin qarşısında duran və onun gələcək tərəqqi yolunu müəyyənləşdirən ən mühüm vəzifələrdən biridir. Buna görə də dövlətlərin hüquqi dövlət quruculuğu vəzifəsindən başlayaraq, vətəndaş cəmiyyətinin təşəkkülünədək keçdiyi quruculuq yolu ümumi tərəqqinin tərkib hissəsidir. Bu tərəqqi eyni vaxtda cəmiyyətin sosial-iqtisadi, siyasi, elmi-mədəni və həm də hüquqi inkişaf meyilləri ilə müşayiət olunur.

Hüquq üzrə elmlər doktoru, professor Habil Qurbanov yazır: "Cəmiyyətin və dövlətin inkişafında, eləcə də dövlət quruculuğu prosesində yuxarıda göstərilən amillərlə yanaşı, hüquqi vasitələr də əhəmiyyətli rol oynayırlar. Digər tərəfdən, dinc quruculuq işlərinin normal şəraitdə gerçəkləşdirilməsi siyasi-hüquqi sabitlikdən çox asılıdır. Bu isə, öz növbəsində, cinayətkarlıq kimi sosial bir belə ilə mübarizənin daha da gücləndirilməsinə zəruri edir. Belə mübarizə prosesində ön planda duran, məhz cinayət qanunvericiliyidir. O, cinayətkarlıqla mübarizənin ən mühüm vasitəsidir".

Dövlət quruculuğu işləri hər bir ölkədə, ilk növbədə, insan hüquq və azadlıqlarının, iqtisadi fəaliyyətin, sərbəst bazar iqtisadiyyatının, mülkiyyətin ictimai qaydanın və s. təmin olunması ilə müşayiət edilə bilər. Bu ümumdövlət vəzifəsinin üzvi tərkib hissəsidir. Belə ki, Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 2.1-ci maddəsində deyilir: "Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin vəzifələri sülhü və bəşəriyyətin təhlükəsizliyini təmin etməkdən, insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarını, mülkiyyəti, iqtisadi fəaliyyəti, ictimai qaydanı, ictimai təhlükəsizliyi, ətraf mühiti, Azərbaycan Respublikasının konstitusiyası quruluşunu cinayətkar qəsdlərdən qorumaqdan, habelə cinayətlərin qarşısını almaqdan ibarətdir".

İ.B.Ağayev yazır: "Azərbaycan Respublikası cinayət qanunvericiliyinin vəzifələri islahatlar dövründə, habelə dövlətin cinayət-hüquq siyasətinin dəyişməsi zamanı düzəldirilib və onlara əlavələr olunub". B.B.Malşevin göstərdiyi kimi, cinayət-hüquq siyasəti dedikdə, rəhbərlik, idarəetmə, konkret qərarların qəbul olunması və onların reallaşdırılması səviyyəsində yerinə yetirilən dövlət fəaliyyətinin istiqaməti başa düşülür ki, bunun da əsas təyinatı cinayətkarlıqla mübarizənin vəzifələrinin, formalarının və məzmununun müəyyən edilməsindən və həyata keçirilməsindən, habelə bu mübarizənin əlverişli gerçəkləşdirilməsi və inkişafının təşkili və təmin edilməsindən ibarətdir.

Azərbaycan Respublikasının cinayət qanunvericiliyi cinayətkarlıqla mübarizənin avanqardı kimi, dövlətin sosial-iqtisadi və siyasi strategiyasında baş verən əsas dəyişikliklərlə sıx bağlıdır. Təməlli sosial-iqtisadi inkişaf, tədricən möhkəmlənməkdə olan siyasi sabitlik cinayət qanunvericiliyinin

belə bir şəraitə uyğunlaşmasını və onun özünütəkmilləşdirməsini ləvəz edir. Sosial-iqtisadi siyasət, o cümlədən ümumdövlət siyasətinin tərkib hissəsi olan cinayət-hüquq siyasəti, hər şeydən əvvəl, cinayət qanunvericiliyinin vəzifələrinin təkmilləşdirilməsinin konseptual zəminlərini hazırlayır.

Cinayətkarlıqla mübarizədə cinayət qanununun ümumi və xüsusi xəbərdar edici təsiri rolunu şifirtmək və cinayət hüququnun imkanlarına olduğundan, artıq ümid bağlamaq da düzgün olmazdı.

F.Y.Səməndərov yazır: "Cinayət qanunvericiliyinin əməllərin kriminallığının hüdudlarının müəyyən edilməsi ilə ölkədə cinayətkarlığın vəziyyəti və dinamikası arasında, şübhəsiz, müəyyən əsillik əlaqəsi vardır. Lakin belə əsillik ölkənin sosial-iqtisadi, siyasi, mənəvi-psixoloji və s. bu kimi amilləri ilə əlaqədə korrelyasiya əsillik əlaqəsini nəzərdə tutur. Deməli, bu, eyni zamanda da bir-birini tamamlayan əsillikdir. Başqa cür ola da bilməz. Müasir dövr insanlığın tərəqqisinin elə bir mərhələsidir ki, global problemlərin həlli bir-birilə zəncirvari bağlılıqda təzahür edir. İntellektual inkişaf demokratik dövlətlərdə cinayət qanunlarının fasiləsiz və müntəzəm olaraq yenidən nəzərdən keçirilməsinə tələb edir. Bu tələbin özünəməxsus xüsusiyyətləri vardır.

H.Qurbanov yazır: "Əvvəlnə, elmi-texniki tərəqqi və güclü informasiya əsri müasir cinayət hüquq elminin bəzi nəzəri müddələrinin yenidən tədqiq edilməsinə zəruri edir. Bu cəhətdən cinayət məsuliyyəti və cinayət cəzasının differensiasiyası tədqiqatçıların diqqət mərkəzindədir. Yeni məqsəd, ilk növbədə daha yüngül cəzaların tətbiqi ilə bağlıdır. Bununla yanaşı, təqsirkarın məsuliyyəti də dəqiq müəyyən edilməlidir ki, təyin edilmiş cəzanın əsaslı olması öz təsdiqini tapsın.

İkincisi, zamanın irəliyə doğru inkişafı bir sıra əməllərin öz kriminallığını artıq itirdiyini sübut edir. Buna görə də, ictimai təhlükəliliyi böyük olmayan hərəkətlərin dekriminallaşdırılması, əksinə, cinayətkarlığın tamamilə yeni təzahür formalarının təşəkkülü ilə bağlı böyük ictimai təhlükəlilik yaradan hərəkətlərin təxirə salınmadan kriminallaşdırılması vacib vəzifələrdən biri kimi qarşıda durur. Praktika göstərir ki, belə vəziyyətdən özünü çıxarmaq üçün cinayətkarlıqla mübarizənin vaxtında işə alınmasında və cinayətlərin

vaxtında açılmasında az rol oynamır.

Məsələnin bir cəhətini də şəxsiyyətin hansı cəmiyyətdə yaşadığı təşkil edir. Müasir insanın nə istəməsi və hansı gediş istiqamətini seçməsi bəzi problemlərin həlli üzərinə işıq salır. Ona görə də son dövrdə hüquq fəlsəfəsinin (o cümlədən, cinayət-hüquq fəlsəfəsinin) problemləri tədqiqatçıların diqqətini özünə daha yaxından cəlb etməkdədir. Bu, həm də informasiya əsrində hüququn rolunun sürətlə artması ilə bağlıdır".

Müəllifin fikrincə, əgər problemin həllinə sivil cəmiyyətlər baxımından yanaşılarsa, o vaxt nisbi qürur hissi ilə söyləmək olar ki, Azərbaycan cəmiyyəti indi dünyanın ən mədəni olan sivil cəmiyyətləri sırasındadır. Hüquqi dövlət quruculuğu və vətəndaş cəmiyyətinə qovuşma prosesinin gedişi göstərir ki, ölkədə siyasi sabitliklə yanaşı, kriminal sabitlik də (əlbəttə ki, cinayətkarlığın bəzi aspektləri, yəni daha çox təsadüf edilən cinayətlər istisna edilməklə) hökm sürür. Məsələn, Azərbaycan dünyanın çox az təsadüf olunan yeganə ölkələrindəndir ki, burada terror aktı, sülh və insanlıq əleyhinə əməllər, mütəşəkkil cinayətkarlıq və bir sıra transmilli xarakterli cinayətlər, demək olar ki, yox dərəcədədir. Bu da, ilk növbədə cəmiyyətin hüquq mədəniyyətinin yüksək dərəcədə olmasının, habelə, ümumi hüquq düşüncəsinin səviyyəsinin göstəricisidir. Deməli, əgər bu, bir tərəfdən cəmiyyət üzvləri arasında ədalət və humanizm hissələrinin güclü olması ilə bağlıdırsa, digər tərəfdən, ölkənin cinayət qanunvericiliyinin hüquq təbiətindəki ədalətdən və humanizmə irəli gələn amildir. Bu, o qədər də asan məsələ deyildir. Belə ki, cəmiyyət üzvləri arasında və eyni zamanda da, qanunvericilikdə təzahür edən sosial ədalət və humanizm hər cəmiyyətə müyəsər olmur. Məsələn, Azərbaycanda milli, yaxud dini etiqadlar zəminində cinayətlərin baş verməsi də belə ədalət və humanizmin nəticəsidir. Məhz bunun sayəsində Azərbaycan dünyanın ən öndə gedən tolerant dövlətlərindən biri kimi tanınmışdır və o, indi dünyanın, hətta inkişaf etmiş ölkələri üçün parlaq nümunədir. Deməli, sosial ədalətin, humanizmin sarsılmaz gücü özünü bu məsələdə də açıq şəkildə büruzə verir. Müasir dövrün tanınmış dövlət və hüquq nəzəriyyəçilərindən V.V.Maltsev müasir cinayət hüququnun prinsiplərini tədqiq edərkən gözlənilmədən cinayət hüququnun prinsiplərinin formalaşmasının ədalətlə qırılmaz bağlılığının sosial-fəlsəfi zəminlərini aşkar etmişdir. Şübhə yoxdur ki, cinayət hüququnda ədalət indiki qədər vacib olmamışdır. Lakin cinayət hüququnun prinsipləri də daxil olmaqla, cinayət hüququnun sosial-fəlsəfi əsaslarının öyrənilməsi bununla bitmir. Hər bir dövlətin yeni cəmiyyət quruculuğu ilə bağlı dövlət siyasəti kompleks tədbirlərin gerçəkləşdirilməsinə tələb edir.

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Cinayət qanunvericiliyinin bir sıra nəzəri-praktiki məsələlərinin nəzərdən keçirilməsinin sosial fəlsəfi aspektlərinin, xüsusən də, quruculuq illərində fəlsəfi-hüquqi müstəvi üzərinə keçirilməsi az əhəmiyyət kəsb etmir. Bunu korənə etmək, ümumiyyətlə, düzgün olmazdı. Hüquqi materiya hər şeyi birdən-birə həzm etmir. Xüsusilə də, cinayət hüququ elə bir təməlli sahədir ki, onun köklü problemlərinin həllini həmişə kompleks şəkildə yanaşmışdır. Belə ki, cinayətkarlıqla mübarizə gedişində tək-cə cinayət-hüquqi deyil, digər sahələrin də vasitələrindən (elmi üsullardan, metodlardan) istifadə olunur. Məsələn, sosial-iqtisadi, profilaktiki tədbirlərlə yanaşı, təşkilati tədbirlərdən də istifadə olunur. Ona görə də hüquq ədəbiyyatında belə hesab olunur ki, hər şeydən əvvəl, cinayət-hüquq fəlsəfəsinin predmetinin nədən ibarət olduğunu (onun nəyi öyrəndiyini, nəyi tədqiq etdiyini) aydınlaşdırmaq zəruridir. Bu da, ilk növbədə, ümum-nəzəri zəminlərin nəzərdən keçirilməsinə gündəliyə gətirir.

Azərbaycan Respublikasının hüquqi dövlət yaratmaq və vətəndaş cəmiyyəti formalaşdırmağa doğru istiqamət almış quruculuq işləri hazırda yüksək iqtisadi tərəqqi göstəriciləri ilə müşayiət olunur. İqtisadiyyatın sürətli inkişafı, əhalinin sosial-maddi şəraitinin yaxşılaşması və həyat səviyyəsinin getdikcə yüksəlməsi sosial həyatın digər fəaliyyət sahələri kimi, hüquq elmi sferasının da bu istiqamətə yönəldilməsinə zəruri edir. İqtisadiyyatdan sonra, məhz hüquq elminin nəzəri-praktiki problemlərin həlli sahəsindəki uğurları quruculuq yollarını daha da hamarlaşdırmağa bilər. Təsədüfi deyil ki, güclü iqtisadiyyat həmişə güclü qanunvericiliyə ehtiyac duymuşdur. Mükəmməl qanuni tənzimləmə olmadan iqtisadiyyatın hüquqi tənzimlənməsi də qeyri-mümkündür. Bəs bu cəhətdən Azərbaycan Respublikasının cinayət qanunvericiliyinin üzərinə hansı vəzifələr düşə bilər? Yekun əvəzi olaraq:

1) cinayət qanunvericiliyi normalarının tədricən təkmilləşdirilməsi zəminində cinayət məsuliyyəti və cinayət cəzasının differensiasiyası, yeni cəzaların yumşaldılması ilə yanaşı, bəzi böyük ictimai təhlükəli əməllərə görə normaların sanksiyalarının törədilmiş cinayətlərin ağırlıq dərəcəsinə müvafiq surətdə ağırlaşdırılması;

2) yerli şərait, milli mənəvi və psixoloji xüsusiyyətlər nəzərə alınmaqla, bəzi təhlükəli hərəkətlərin kriminallaşdırılması və əksinə, ictimai təhlükəliliyini itirməkdə olan hərəkətlərin vaxtında dekriminallaşdırılması.

Vahid ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Qadınlar evdə qalmaqdan qorxduqları üçün ana olmaq istəyir

Hamiləlik üçün ən ideal yaş 20 ilə 32 yaş arasındadır. Bu yaşlar ən təhlükəsiz yaşlardır. Kişilər ata olmağa tələsmədiyi halda, qadınlar həmişə evdə qalma qorxusundan gecikdiyini düşünürlər. Buna görə də ana olmağı arzulayırlar... Türkiyənin qadın portallarından biri övlad sahibi olmaq üçün hansı yaşın ideal olması ilə bağlı sorğu keçirib. Bu araşdırmada 2846 nəfər iştirak edib. Araşdırmanın nəticələrinə görə, kişilər erkən yaşda ata olmağın əleyhinədir. Qadınların çoxu ana olmaq üçün 25-30 yaş arasının ideal olduğuna inanır. Övlad sahibi olmaq üçün 31-35 yaş arası kişilərin 47 faizi ata olmağı arzulayır, qadınların isə 23 faizi ana olmağa hazır olduğunu deyir. Fikir ayrılığı 25-30 yaş arası üçün də keçərlidir. Qadınların 52 faizi ana olmağa razı olarkən, kişilərin ancaq 25 faizi özünü ata olmağa hazır hiss edir. Sosial rifah artdıqca uşaq sayı azalır - kişilər uşaq sahibi olmaq istədiyi zaman evlənmək istəyirlər və bu sahədə tələsmirlər. Qadınlar isə bioloji baxımdan karyeralarının yüksəldiyi yaş həddində- 25-30 yaş arasında ana olmağa qərar verirlər.

Arı pətəyində dini sözlərin peyda olmasının sirri açıldı

“A rı pətəyinin üzərində istənilən sözü yazmaq olar. Arıçılar özləri pətəyin üzərinə yazılar yazaraq qalmaqal yaradır”. BAKU.WS-in məlumatına görə, bunu Ağstafa rayonunun Xətai kəndində arıçılıqla məşğul olan Şahin Cəfərov danışib. Tanınmış aparıcı İdris Cəfərovun dayısı olan şəxsin sözlərinə görə, arıya istənilən sözü pətəyin üzərində yazdırmağın müəyyən yolları var. Arının ən qiymətli məhsulu onun zəhəridir. Arının südü, vərəm mumu, çiçək tozu, qaymağı, nektarı və balı da qiymətli məhsullardır. Arılar haramı sevmir. Mən hər il arı satıram. Bu canlılar natəmiz yeri sevmir. Haramçılıq edən və düzgün olmayan insan arı saxlaya bilməz.

Yeni 20 dollarlığın üzərində qadın fotoları olacaq

ABŞ hökuməti 5, 10 və 20 dollarlıq bankomatları yenidən hazırlamaq qərarına gəlib. Bu dəfə qadın haqları və demokratiya mövzuları əsas götürüləcək və ABŞ dollarında qaradərili bir qadının portretindən istifadə edəcək. ABŞ Xəzinə Nazirliyindən verilən açıqlamaya görə, yeni 20 dollarlıq əsginazın ön tərəfinə quldarlığa etiraz edən, Afrika əsilli amerikalı Harriet Tubmanın portreti yer alacaq. Banknotun arxasında isə ABŞ-ın 7-ci prezidenti Andru Ceksonun portreti və Ağ Evin fotoları əks olunacaq. Beləcə yeni 20 dollarlar qaradərili bir qadının rəsmi daşıyan ilk ABŞ banknotu olaraq tarixə keçəcək. Məlumatda bildirilir ki, yeni banknotların dizaynı 2020-ci ilə qədər yekunlaşacaq. Bu da amerikalı qadınların səsvərmə hüququ qazanmasının 100-cü ildönümünə təsadüf edir.

3 litr spirti 20 dəqiqədə içdi

Sankt-Peterburqda 34 yaşlı kişi 3 litr spirt içəndən sonra vəziyyəti pisləşib. Reanimasiyaya çatdırılan kişinin sağ qalması üçün həkimlər ciddi səy göstərirlər. Bu məsələdə həkimləri ən çox təəccübləndirən isə kişinin 3 litr spirt içəndən sonra sağ qalmasıdır. Analizlər nəticəsində kişinin qanında 5.9 promil alkoqol aşkarlanıb. Xəbərdə qeyd olunur ki, kişini xəstəxanaya təcili yardım maşınında gətiriblər və sonuncunun nitqi anlaşsız olduğu üçün onun başına nə iş gəldiyini həkimlər uzun müddət müəyyənəşdirə bilməyiblər. Ona alkoqol zəhərlənməsi diaqnozu qoyulub. Kişi çətinliklə həkimlərə izah edib ki, səhər 3 litr spirt alıb və əhvalı pis olduğu üçün onun hamısını 20 dəqiqə ərzində içib. 34 yaşlı xəstənin sağ qalıb-qalmayacağı sual altındadır.

SƏS

Son səhifə

26 may

Sərbəst və yunan-Roma güləşi üzrə Azərbaycan birinciliyi başlayıb

Bakı İdman Sarayında yeniyetmələr arasında sərbəst və yunan-Roma güləşi üzrə Azərbaycan birinciliyi start götürüb. AZƏRTAC xəbər verir ki, 1999-2000-ci il təvəllüdü idmançılar arasında keçirilən Yarı Dünya Güləş Birliyinin mövcud qaydalarına əsasən təşkil olunub. Yarışda Azərbaycan Güləş Federasiyasının (AGF) nümayəndəlikləri üzrə keçirilən seçim turnirlərində qalib gəlmiş güləşçilər ayrılmış sayə uyğun olaraq iştirak edir. İlk yarış günündə yunan-Roma güləşi üzrə 42, 46, 50, 54, 58 və 63 kiloqram çəki dərəcəsi üzrə 142 yeniyetmə pəhləvan yarışır. Hər çəki dərəcəsinə mükafata layiq yerlər tutmuş idmançılar medal və diplomla yanaşı, AGF tərəfindən pul mükafatı ilə də təltif olunacaq və yığma komandanın heyətinə cəlb olunacaq.

Azad Rəhimovla Kirsan İlyumjinov şahmat oynadı

FİDE prezidenti Kirsan İlyumjinov Azərbaycan Respublikası gənclər və idman naziri Azad Rəhimovla şahmat oynayıb. Bakı Şahmat Olimpiadası Əməliyyat Komitəsinin mətbuat xidmətindən SİA-ya verilən məlumata görə, ağ fiqurlarla oynayan Beynəlxalq Şahmat Federasiyasının rəhbəri ilə nazirin partiyasında qalib olmayıb. Partiya heç-heçə ilə başa çatıb. Qeyd edək ki, 2015-ci ilin sentyabrında da gənclər və idman naziri Azad Rəhimov FİDE prezidenti ilə şahmat oynamışdı. O zaman da görüş heç-heçə ilə yekunlaşmışdı.

“Qəbələ” Dmitri Bezotosni ilə müqavilə müddətini uzadıb

“Qəbələ” futbol klubu qapıçısı Dmitri Bezotosni ilə müqavilə müddətini uzadıb. Klubdan AZƏRTAC-a bildirişlər ki, ukraynalı futbolçu ilə yeni anlaşma daha bir il müddətinə nəzərdə tutulub. Əvvəlki müqaviləsi 2015-2016-cı illər mövsümünün sonunda başa çatan 32 yaşlı qolkiper daha bir il “qırmızı-qara” formanı geyinəcək. Xatırladaq ki, 2015-ci ilin əvvəlindən “Qəbələ”nin şərəfini qoruyan Bezotosni komandanın heyətində 2014-2015 və 2015-2016-cı il mövsümlərində Premyer Liqanın bürünc mükafatını qazanıb. O, “qırmızı-qaralar”ın heyətində keçirdiyi 61 matçda 41 qol buraxıb. Ukraynalı qapıçı Premyer Liqada 43 oyunda 23, Azərbaycan kubokunda 6 matçda 7, Avropa Liqasında 12 qarşılaşmada 11 dəfə qapısında qol görüb. Qolkiper 2015-2016-cı illər mövsümündə Premyer Liqada ən çox “quru” oyun keçirən qapıçıdır. O, meydana çıxdığı 28 matçın 18-də qapısını toxunulmaz saxlayıb.

“Atletiko”nun heç bir futbolçusu “Real”ın əsas heyətinə düşə bilməz”

“Real”ın yarımmüdafiəçisi Qaret Beyl Çempionlar Liqasının finalında qarşılaşacaqları “Atletiko” ilə oyun haqda danışdı. Qol.az-ın xarici KİV-lərə istinadən verdiyi məlumata görə, uelsli futbolçu bildirib ki, “Atletiko”nun heç bir futbolçusu “Real”ın əsas heyətinə düşə bilməz: “Düşünürəm ki, “Atletiko”nun heç bir futbolçusu “Real”ın əsas heyətinə düşə bilməz. Əgər finalda onları məğlub edə bilsək, bu, böyük uğursuzluq olar. Sanki La Liqadan aşağı diviziona düşürüləcəyik”. Qeyd edək ki, “Real” - “Atletiko” oyunu mayın 28-də, Milanda keçiriləcək.

Maskerano “Barselona”nı “Yuventus”a dəyişir

İspaniyanın “Barselona” futbol klubunun müdafiəçisi Xayyer Maskerano karyerasını İtaliya A Seriyasında davam etdirə bilər. Bu barədə “Sport.es” məlumat yayıb. Məlumatla görə, argentinalı futbolçunun yeni mövsümdən “Yuventus”da oynayacağı bildirilir. Kataloniya təmsilçisi 31 yaşlı futbolçunu komandada saxlamaq istəyir. Klub rəhbərliyi bu məqsədlə Maskeranoonun maaşını da artırmağa hazırdır. Lakin futbolçunun artıq Turin təmsilçisi ilə anlaşdığı və klubla 3 illik müqavilə imzalayacağı iddia olunur.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

**Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.**

**Şəhadətnamə: № 022492
http://www.ses-news.az
http://www.sesqazeti.az
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62**

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet “Səs”in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnilir.
“Azərbaycan” neşriyyatında çap olunur

Qəzetdə AzərTAC, SİA, APA və AZADİNFÖRM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500**